

MARGARÉTA REFORMÁTUS

ÓVODA

DOMBÓVÁR

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

MARGARÉTA REFORMÁTUS ÓVODA DOMBÓVÁR BEZERÉDJ 2/A.

Intézmény OM - azonosítója: 200320	Készítette: <i>Vidóczy Mária</i> Vidóczyné Doszpod Mária óvodavezető
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
.../2018. (H.) határozatszámon elfogadta: <i>Scholtz János</i> nevelőtestület nevében névaláírás <i>Csillag Judit</i> alkalmazottak nevében névaláírás	Véleménynyilvánítók: <i>Agárdi Zoltán</i> Óvodai szülői szervezet nevében névaláírás
A Nevelőtestület .../2018. (...) határozatszámon jóváhagyta: <i>Vidóczy Mária</i> Vidóczyné Doszpod Mária Ph. A Fenntartó .../2018. (...) határozatszámon jóváhagyta: <i>Rácz József</i> Rácz József esperes Tolnai Református Egyházmegye	
Egyetértését kinyilvánító: <i>[Signature]</i> Dombóvári Nemzetiségi Önkormányzat	
Hatályos: a kihirdetés napjától 2018. szeptember 01. A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: www.margaretarefovi.hu Verziószám: 10./1. eredeti példány Iktatószám: <i>143/2018</i>	

Jelen Dokumentum a 2013/172 iktatószámú, Pedagógiai Program, a 2018/4-os számú Nevelőtestületi Határozat alapján érvényes, 2019. augusztus 31-ig.

TARTALOMJEGYZÉK

Az óvoda jellemző adatai	3.
A Margaréta Református Óvoda küldetésnyilatkozata	3
1. Az óvoda bemutatása, helyzetelemzés	4.
2. A református óvodai nevelés feltételrendszere	5.
2.1. Személyi feltételek	5.
2.2. A református óvodapedagógus személyisége	6.
2.3. Tárgyi feltételek	7.
3. A református óvodai nevelés sajátosságai	8.
3.1. A református óvoda alapelvei	8.
3.2. A református óvoda nevelési célja	8.
3.3. A református óvoda nevelési feladatai	10.
4. A nevelés alapvető keretei	10.
4.1. Az egészséges életmód kialakítása	10.
4.2. Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása	14.
4.3. Anyanyelvi , értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása	18.
4.4. Természetvédelem, környezetvédelem	18.
4.5. Tehetség gondozás	19.
4.6. Néphagyomány őrzés	19.
5. Az óvodai élet tevékenységi formái	21.
5.1. A játék	21.
5.2. A mozgás	27.
5.3. A munka	30.
5.4. A tanulás	33.
5.4.1. A külső világ tevékeny megismerése	35.
5.4.2. Mese, vers kommunikáció	39.
5.4.3. Rajzolás, mintázás, kézműves tevékenység	44.
5.4.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	46.
6. Az óvoda szervezési és működési rendje	49.
6.1. Szervezeti és időkeretek	49.
6.2. Nevelőmunka tervezése, dokumentálása	51.
6.3. A pedagógiai program megvalósításának ellenőrzése	51.
7. Az óvoda kapcsolatai	53.
7.1. Kapcsolattartás formái a családdal	53.
7.2. Az óvoda egyéb kapcsolatai	55.
8. Az óvoda hagyományai, ünnepei, megemlékezések	56.
9. Az óvoda gyermekvédelmi programja	58.
11. Érvényességi rendelkezések	61.

Az óvoda hivatalos elnevezése:

MARGARÉTA REFORMÁTUS ÓVODA

Címe: **7200 DOMBÓVÁR,
Bezerédj u. 2/a.**

Telefonszáma: 74/466-425

Óvoda fenntartója:

TOLNAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

Címe: **7135 DUNASZENTGYÖRGY, Rákóczi u. 117.**

Telefonszám: 75/536-022

Az óvodai csoportok száma: 4

A program készítője: A Margaréta Református Óvoda Nevelőtestülete

A MARGARÉTA REFORMÁTUS ÓVODA

KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Töretlen reménységgel bensőséges, családias, biztonságot adó légkörben szeretettel vesszük körül és neveljük a reánk bízott gyermekeket. Valljuk, hogy minden gyermek hordoz magában értékeket, azok feltárása a mi feladatunk. A családdal együtt példát mutatva és buzdítva, összefogással érhetünk el sikereket, eredményeket a gyermekek nevelésében.

A reánk bízott valamennyi gyermeket a sikerek és kudarcok, az örömök és bánatok, a mindennapi tanulás, munka elfogadására és megélésére készítjük fel. Hisszük, hogy a szülői példa döntő a gyermek nevelésében, a családi nevelés a legfontosabb színtere a személyiségfejlődés folyamatának. A kultúra és a hit átörökítése a család és az intézmény együttes munkájával válhat valóra.

Szívesen, szeretettel fogadunk óvodánkban minden olyan gyermeket, kinek családja elfogadja az intézményünk által képviselt keresztyén értékeket. Szeretnénk, hogy nevelő munkánk eredményeként a gyermekek és a család is a mindennapi tevékenységek során közelebb kerüljenek Istenhez, hitükben erősödjenek. A bibliai történetek

megismertetésén, feldolgozásán keresztül a közösség erejét, előnyeit is felhasználva formáljuk a gyermekek erkölcsi érzését, ítélőképességét. A tevékenységek során megtapasztalják Isten szeretetét, gondoskodását.

1. AZ ÓVODA BEMUTATÁSA HELYZETELEMZÉS

Helyi Pedagógiai Programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, a Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye és a Református óvodai nevelés keretprogramja alapján készült.

Programunk elkészítésénél **figyelembe vettük intézményünk hagyományait, a Magyarországi Református Egyház által működtetett intézmények célját és feladatát, a személyi és tárgyi ellátottságunkat, az intézményünket igénybe vevő családok sajátosságait.**

Az óvodai nevelés, mint a családi nevelés kiegészítője jelentős, fontos szerepet tölt be a 3-6 éves gyermekek személyiségének alakításában.

Programunk kialakításánál abból indultunk ki, hogy:

- **Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermekeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére, és hitbeli fejlődésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával.**
- **Biztosítjuk a 3-6 éves korú gyermekek részére a keresztyén alapelvű nevelést**
- **A gyermeket, – mint fejlődő személyiséget –gondoskodás és különleges védelem illeti meg,**
- **A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.**

Intézményünk Dombóvár város centrumában működik, közvetlen szomszédunk egy általános iskola, zeneiskola gimnázium, a Városi Művelődési Ház, a református és az evangélikus templom. Az épület, melyben helyet kaptunk eredetileg nem óvodának épült, de folyamatos bővítéssel, alakítással családias hangulatot nyújtó, otthonos, az óvodai nevelés feladatainak ellátására megfelelővé vált.

A hozzánk járó gyermekek szociális és családi helyzete rendkívül változó. Az átalakult gazdasági viszonyok a családok szociális helyzetére is kedvezőtlen hatással bírt (munkanélküliség, s az abból következő anyagi nehézségek).. A gyermekek 15%-a csonka családban nevelkedik, de örömteli, hogy több mint egynegyede 3, vagy több gyermekes, a szülők a testvéreknek is a mi óvodánkat választják.

A szülők azért választják óvodánkat, mert fontosnak tartják, hogy gyermekeik keresztyén nevelésben részesüljenek, bár közülük kb. 20%-ban gyakorolják vallásukat (többségében római katolikus, mint ahogy az településünkre jellemző).

Nevelési céljainkkal a gyermekközpontúsághoz kapcsolódó keresztyén értékek átadására megvalósítására törekszünk. Befogadó, szeretetteljes, derűs, barátságos viszonyok között kívánjuk a gyermekek fejlődését elősegíteni egyéni természetes fejlődési ritmusukhoz igazodva.

Csoportjaink kialakításánál lehetőség szerint figyelembe vesszük a szülői igényeket. Óvodánkban négy vegyes életkorú csoport működik, melyből egy német nemzetiségű kétnyelvű.

2. A REFORMÁTUS ÓVODAI NEVELÉS FELTÉTELRENDSZERE

2.1. Személyi feltételek

Az óvodában csoportonként két-két óvónő dolgozik délelőttös, illetve délutános munkamegosztásban hetenkénti váltással. A nevelőmunka eredményes megvalósítása érdekében az óvónők átfedési idejének a megnövelése szükségessé válik, egyéni-és mikrocsoportos foglalkoztatás, testnevelés, és óvodán kívüli programok alkalmazásával is. Az óvónők mindegyike felsőfokú végzettséggel rendelkezik, a keresztyén erkölcs elvárásainak megfelelően él, a nevelésben példaadóan segíti a gyermekek keresztyén erkölcsi jellemzőinek alakítását.

A munkavégzés törvényi feltételei biztosítottak. Szakmai felkészültségük jó.

A programunknak megfelelően továbbképzéseken veszünk részt.

A továbbképzések tartalma igazodik egyrészt a törvényi követelményekhez, a pedagógiai programunkhoz, a korszerű pedagógiai ismeretek elsajátításához, a az óvodapedagógusok szakmai érdeklődéséhez. A szakmai továbbképzésekből hasznosítható újdonságokat a belső továbbképzések keretében adjuk át egymásnak.

Az intézményünkben munkaközösség működik, a szakmai témák összefogója, vezetője ellenőrzési feladatokban, esetenként pályázatok készítésében vesz részt.

A nevelési programunk megvalósítására csak olyan óvodapedagógus képes, aki gyermekközpontú, modell a gyermekek és a szülők előtt, illetve a többi óvodai dolgozó előtt is.

2.2. A református óvodapedagógus személyisége

- Munkájához Istentől kéri a bölcsességet,
- ismeri a Bibliát és tanítva tanul,
- vallja a gyermekek fejleszthetőségét, teljes lényével motivál,
- bátorítja, ösztönzi a gyermekeket, türelmesen kivárja az eredményt,
- hívó, hitét gyakorló, példamutató pedagógus.

Az óvodapedagógusoktól elvárás:

- A gyerekekkel való bánásmódja szeretetteljes, Krisztusi legyen, érzelmi biztonságot nyújtson a gyermekeknek,
- segítse, ösztönözze a gyermekeket minden területen,
- vegye figyelembe a gyermek fejlettségét, családi háttérét, tehetségét, fejlődési ütemét,

- a gyermekek fejlődésének nyomon követéséhez szükséges mérőeszközök (DIFER), megfigyelőlapok rendszeres használata és a fejlesztés tervezése,
- alakítson ki jó kapcsolatokat a szülőkkel, az óvodai kollektívával és a református gyülekezettel,
- tájékoztassa a szülőket a gyermek fejlődéséről és szükség esetén adjon tanácsot,
- a csoportokban együtt dolgozó óvodapedagógusok feladatvállalása egyensúlyban, összhangban legyen, következetesség jellemezze nevelőmunkájukat,
- az óvoda ügyeit kísérelje figyelemmel, aktívan vegyen részt a nevelőtestületre vonatkozó feladatokban, megalapozottan tudjon dönteni,
- ismertesse a dajkával a csoporttal kapcsolatos nevelési tervet, irányítsa megfelelően a munkáját, hogy tudja előre a másnapi, illetve a heti feladatait,
- a pedagógiai asszisztensnek adjon útmutatást a gyermekek fejlesztéséhez, annak eredményéről konzultáljanak,
- működjön együtt a különböző intézményekkel, melyekkel a gyermekek érdekében kapcsolatunk van,
- támogassa az alapítványunk működését, vegyen részt feladatai sikeres végrehajtásában,
- ismerje és alkalmazza a Biblia tanítását, a gyermekek keresztyén nevelését segítő kiadványokat,

A nevelőmunkát csoportonként egy szakképzett dajka segíti.

- A gyermekekkel való kapcsolatukra a szeretetteljes segítőkészség legyen a jellemző,
- vegyenek részt az áhítatokon, közös imádkozásokon, ünnepeken
- feladataikat az óvodavezető, és a csoportok óvónőinek útmutatása alapján végezzék,
- a nevelés segítése mellett feladatuk a csoportszobák és az ahhoz tartozó helyiségek, tisztántartása, a munkaköri leírásban foglaltaknak megfelelően, illetőleg az adott helyzetekhez igazodva.
- a szülőknek információt nem adhat a gyermekek fejlődéséről, magatartásáról, a tájékoztatás megadása óvónői feladat.
- vegyenek részt az óvoda nyitva tartásán túl is az óvodát, illetve a csoportjukat érintő rendezvényeken, eseményeken,
- magánéletükben a keresztyén erkölcs normái szerint példamutatóan éljenek.

A nevelőmunkát az óvodában egy pedagógiai asszisztens segíti.

- az óvónő útmutatása alapján végezze a gyermekek fejlesztését,
- a gyermekekkel kapcsolatos információt csak az óvodapedagógusnak adhat
- magánéletében a keresztyén erkölcs normái szerint példamutatóan éljen,
- az óvodai kollektívával kooperatív legyen,
- egyéb feladatokat a munkaköri leírás alapján végezze.

A nevelőmunkát az óvodában 1 fő takarító-gondozó segíti:

- A gyermekekkel való kapcsolatára a szeretetteljes segítőkészség legyen a jellemző,

- a nevelés segítése mellett feladata a csoportszobák és az ahhoz tartozó helyiségek, tisztántartása, a munkaköri leírásban foglaltaknak megfelelően, illetőleg az adott helyzetekhez igazodva.
- magánéletében a keresztyén erkölcs normái szerint példamutatóan éljen,

A nevelőmunkát az óvodában 1 fő rész munkaidős óvodatitkár segíti:

- Az óvodavezető irányításával végzi az intézmény adminisztrációs, ügyviteli feladatokat.
- A munkaköri leírásban foglaltak szerint végzi munkáját.

2. 3. Tárgyi feltételek

Az óvoda épülete és udvara felújításra került. Csoportszobáink és a hozzá tartozó mosdók megújultak. Az óvoda épülete, fűtési, melegvíz-ellátási rendszere korszerűvé vált.

Programunknak megfelelően rendelkezünk a gyermekek fejlesztését segítő eszközökkel, speciális eszközökkel, játékokkal, felszerelésekkel. Az elhasználódott eszközöket folyamatosan pótoljuk. Céltudatos beszerzéssel, pályázatok elnyerésével, az eszközfejlesztésre fordítható összeg segítségével intézményünk jól felszerelt.

A református keresztyén neveléshez szükséges eszközkészletet folyamatosan bővítjük.

3. A REFORMÁTUS ÓVODAI NEVELÉS SAJÁTOSSÁGAI

3.1 A református óvoda alapelvei

- A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.
- A református óvodában a nevelési alapelvek a Biblia üzenetére épülnek, mely az élet minden kérdéséhez, így a gyermekeink neveléséhez is világos és határozott koncepciót ad.
- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretet és szolgálat, mely a másságot tolerálja, az egyéniséget tiszteletben tartja, bizalomra épül
- A gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése és képességeinek felelősségteljes fejlesztése, akik megállják a helyüket a társadalomban
- A gyermeki szabadság biztosítása olyan ésszerű szabályokkal, amelyek elősegítik a közös élmények és tevékenységek által a szocializációt, az erkölcsi tulajdonságok megalapozását
- A gyermek tevékenységére épülő tanulás

- a családokkal való együttműködés és szükség szerint segítségnyújtás, gondoskodás
- egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség biztosítása
- minden érintett kapja meg a sajátos nevelési szükségletének megfelelő sérülés-specifikus ellátást
- titoktartási kötelezettség betartása minden szinten

3. 2. A református óvoda nevelési célja

A gyermekek testi- lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

- Az egészséges életmód kialakítása,
- Az érzelmi, erkölcsi hitéleti és a közösségi nevelés,
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása
- Sokoldalú, harmonikusan fejlődő személyiség kibontakoztatása, a keresztyén értékrend átadása a Biblia tanítása szerint, az életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésével:
- Szakértői Bizottság szerint 3-7 éves integrálható SNI gyermekek normál közösségben való nevelése, a sajátos nevelési igényből következő hátrányok csökkentése, az ép és sérült gyermekek közötti kölcsönös elfogadás és tolerancia kialakítása; felkészítés az egyes gyermekeknek megfelelő iskolai életre.

Ennek érdekében feladataink:

- szakember, gyógypedagógus segítségével, irányításával habilitációs, rehabilitációs fejlesztés, a sérült területek, képességek fejlesztése, kompenzálása játékos, életkorhoz igazodó, (terhelhetőséghez is), egyéni, (külön) és csoportos, (közös) foglalkozási formában
- differenciált, egyéni bánásmód az eltérő ütemű fejlődés lehetőségének biztosítása
- védettség biztosítása, a SNI gyermek szocializációjának elősegítése
- a normál közösség húzóerejének érvényesítése
- önállóságra nevelés
- Minden óvodáskorú gyermek esetében feladat a prevenció, de ez a SNI gyermekek esetében kiemelt hangsúlyt kap, és kiegészül a korrekció és a kompenzáció elvével. A speciális feladatok ellátása mellett az ép gyermekeknél esetlegesen fellépő problémák is azonnali feltárással kerülnek és szakirányú ellátásban részesülnek. Programunk egészében véve céljának és feladatának tekinti, hogy az óvodai nevelés, fejlesztés során elért eredmények függvényében 6-7 éves kor körül az ép és a SNI gyermekek egyaránt képességeiknek és mozgás, beszéd és értelmi állapotuknak megfelelő iskolatípusba kerüljenek.

Programunk tartalmának jellegzetessége, hogy a 3-6 éves gyermek alapvető megnyilvánulási módjára: **a mozgásra és a játéokra** alapozva szervezi a fő nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatait, kiemelten az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztését.

A fejlesztés során a gyermekek életkori sajátossága mellett fokozottan figyelembe veszi a gyermek fejlettségét, aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését. Ezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.

Programunk megtervezésénél az igényekhez, elvárásokhoz, lehetőségekhez, a keresztyén nevelési hagyományokhoz alkalmazkodunk.

Nevelési célunk:

Testileg-lelkileg harmonikusan, sokoldalúan fejlett gyermek nevelése, jellemes keresztyén emberi értékeknek megfelelően.

Speciális célok:

- Kétnyelvű csoportban pozitív érzelmi viszony kialakítása a német nyelvhez
- Identitásuk erősítése, kulturális hagyományok megerősítése
- In zweisprachiger Gruppe bilden wir positive Atmosphäre zur deutschen Sprache.
- Wir stärken ihre Identität und die ungarndeutsche kulturelle Traditionen.

Jellemzői:

- keresztyén, református értékeket befogadó, gyakorló,
- képes a korosztályával együttműködni, problémáját megoldani, megegyezésre törekedni,
- viselkedése természetes, helyzeteknek megfelelő önfegyelme rendezett, cselekedeteit tudatosan irányítja,
- kommunikációja életkorának megfelelően alakul: bátran fejezi ki magát tartalmilag, és formailag is helyesen,
- érdeklődése széleskörű, nyílt, aktívan tevékenykedő,
- pozitív viszonyt alakít a felnőttekkel, társaikkal, környezetükkel,
- alkalmazkodik az óvodában kialakult szokásokhoz.

3. 3. A református óvodai nevelés feladatai

Kiemelt nevelési feladat a gyermekek református, keresztyén erkölcsi értékekkel való megismertetése, az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeinek közvetítése.

- Az érzelmi élet kiteljesítésével a pozitív személyiségjegyek kialakítása, erősítése.
- A hitre nyitottság előkészítése,
- Információ és érték közvetítés a Biblia alapján,
- A gyermekek életkorának megfelelő vallási, egyházi ismeretek átadása,

A keresztyén értékrend alapján óvodásaink személyiségfejlesztésének megvalósítása, a gyermekek hitéletének megalapozása.

Mindannyiunk számára fontos, hogy gyermekeink életében a hit, a bizalom, az öröm hangsúlyozottan jelenjen meg. A gyermeknek joga, hogy születésétől fogva olyan nevelésben részesüljön, amelyben személyisége leginkább kiteljesedhet. A gyermekek jogáról hitbéli ismeretéről lelki életéről ezek függvényében boldog földi életéről van szó. Óvodánkban ezt a mindannyiunk számára kötelező érvényű gyermeki jogot kívánjuk érvényre juttatni.

4. A nevelés alapvető keretei

4. 1. Az egészséges életmód kialakítása,

Az egészségvédelemmel kapcsolatos elvek megjelenítése – lelki egészségvédelem

Célja:

A gyermekek egészséges életfeltételeinek biztosítása az óvodai nevelés keretein belül, az egészséges életvitel igényének kialakítása, környezettudatos magatartás megalapozása.

Az óvodai nevelés egyik alapvető feladata az óvodás gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Az optimális, a gyermek életkorának megfelelő óvodai életritmus kialakítása mellett amennyiben lehetséges, figyelembe vesszük a családi szokásokat, körülményeket.

Gondozás

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése. A gondozási feladatok teljesítéséhez bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatot alakítunk ki. Az önkiszolgáló feladatok elvégzése, a tevékenységek többszöri gyakorlását tesszük lehetővé, alakítjuk a gyermek énképét, segítve önállóvá válásukat. A felnőtt / szülő, óvónő, dajka/ segíti és gyakoroltatja a napi élethez szükséges szokások kialakulását, melynek egy része az óvodáskor végére szükségletté válik. Testápolás, öltözés, étkezés, önkiszolgálás közben természetes módon fejlesztjük a gyermeket.

Testi nevelés

A testi nevelés magában foglalja a gyermek testi szükségleteinek / levegőzés, pihenés, mozgás, egészséges táplálkozás/ kielégítését, a gyermek egészségének, testi épségének védelmét, edzését. A testi nevelés, egészséges életmódra nevelés hatékonysága maradéktalanul akkor érvényesül, ha a fejlődéshez szükséges optimális környezetet, terhelést biztosítjuk.

Mozgás

A mozgás jelentős szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. A sokféle mozgáslehetőség, melyet a programban biztosítunk, kedvezően befolyásolja az egész

szervezet fejlődését. Hozzájárul a légző és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. Elősegíti a harmonikus testi-lelki fejlődést, a biológiai egyensúly fenntartását, az egészség megóvását. Megfelelő terheléssel, az aktivitási szintek változtatásával a testi képességek fejlődését segítjük.

Az óvoda rendelkezik tornaszobával, ahol gyógytestnevelés foglalkozáson vesznek, alapozó mozgásterápián vesznek részt az arra rászoruló gyermekek.

A mozgásigény kielégítésére gyakran teszünk kirándulásokat, illetve felkeressük a közeli sportpályát.

Levegőzés

A levegőzés élettani hatásán túl elősegíti többek között a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását. Törekszünk arra, hogy a mindennapok során lehetőség szerint a gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végezzék. A helyi adottságok szerint a játék, mozgás és a kezdeményezések tevékenységének jelentős részét a szabadban tervezzük megoldani.

Sópince használata

Az óvodánkban kialakított sópince használatával lehetőségünk van a betegségek megelőzésére, a kialakult betegségek szövődményeinek csökkentésére. A benne kialakított „somokozó” a homokozóhoz hasonlóan alkalmas építő tevékenységekre.

A csoportok napi beosztásban vesznek részt játékos fejlesztő foglalkozásokon. Csoportbeosztás szerint a délutáni pihenés is a sópincében történik.

Pihenés

A pihenés feltételeinek megteremtéséhez biztosítjuk a nyugodt légkört. Lefekvéskor a gyermekekkel együtt imádkozunk. A délutáni pihenést megelőzően a mindennapos mese, az elalvást segítőaltató dalok a gyermekek egyik legjobban várt programja.

Egészséges táplálkozás

A déli étkezés előtt asztali áldást mondunk.

A gyermekek étkeztetését az Integrált Önkormányzati Szervezet irányításával működő konyháról vásárolt étellel biztosítjuk.

Feladata: hogy az óvodás gyermek a fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges tápanyagokhoz, vitaminokhoz, ásványi anyagokhoz megfelelő mennyiségben hozzájusson a napi háromszori étkezés során. Ennek érdekében kerülje a nehezen feldolgozható ételeket, helyette rostban gazdag gyümölcs és zöldségfélék arányának a növelése szükséges. Az új ételekhez való szoktatást fokozatosan kell bevezetni, a felnőttek példaadása segít a feladatban.

Szokásalakítás

Konkrét szokások felsorolása!

Az eredményes szokásalakítás feltételei:

- A szokások gyakorlására a szükséges idő biztosítása / egyénileg változó/
- megfelelő, gyermekméretű eszközökkel rendelkezés,
- jó szervezés a csoportok között, hiszen óvodánk nem minden csoportja rendelkezik külön mosdóval, öltözővel.
- a felnőttek mintaadása, a munkájuk, elvárásuk közötti összhang, együttműködés kiemelt fontosságú.
- fokozatosság, egyénre szabott segítségnyújtás szükséges a szokásrendszer megfelelő alakításához.

A testápolás, mosdó használat, öltözködés, étkezés, szokásrendszerét a csoport és az egyes gyermekek kialakult szokásainak figyelembevételével, annak pontos megismerése után tervezzük.

Betegségek megelőzése

Lelki egészségvédelem szorongó, zárkózott gyermekek tünetei okai felismerése szükséges, szakember bevonása.

Az óvodába kerülés előtt az anamnézis lap kitöltése során megismerkednünk a gyermek egészségügyi előzményeivel, jelenlegi állapotával. A gyermekek egészségügyi állapotának megfelelő játékos módon edzésről, levegőzésről, öltöztetésről, balesetvédelemről gondoskodunk. A napközben megbetegedett gyermekek elkülönítéséről a logopédiai szobában gondoskodunk, majd értesítjük a szülőket.

Az óvoda udvara

Az óvoda udvarán biztosítjuk a változatos mozgáslehetőség feltételeit. Alkalmassá vált napozásra, nyugodtabb tevékenységek végzésére, mozgásra: füves, térkővel, gumitéglával burkolt felületeken.

Hinták, mászó eszközök, csúszdák mókuskerek, homokozók (fedett és nyitott) állnak a gyermekek rendelkezésére.

Elegendő árnyas és napos terület biztosítja a különböző igényeket.

Az óvoda udvarát igyekeztünk úgy kialakítani, hogy a gyermekek számára minden évszakban alkalmas legyen a levegőzésen és a játékon túl a megismerésre, szemléltetésre, tevékenykedtetésre, munkavégzésre valamennyi korosztály számára.

Az óvoda épülete

A *csoportszobák* különböző alapterületűek, eltérő feltételeket biztosít a gyermekcsoportoknak. A folyosókból kerültek kialakításra az öltözők. Megfelelően odafigyelve, jó szervezéssel a zsúfoltság elkerülhető.

Fontos a világos, barátságos, esztétikus, a gyermeki tevékenységre alkalmas környezet kialakítása.

Az óvoda helyiségeinek megfelelő rendjéért, az eszközök tisztántartásáért a dajkák felelősek. Hetente, illetve szükség esetén fertőtlenítik a mosdót, mosdóban az eszközöket, a csoport játékeit havonként.

Speciális feladatok:

- Kétnyelvű csoportokban modellnyújtás, a beszéd és a tevékenység összekapcsolására
- Szükségleteik, fizikális érzékeléseik közlése német nyelven.
- SNI-s gyermekek befogadása, fejlesztése.

Wir zeigen ihnen einen Vorbild: wie man Sprache und Tätigkeit verknüpfen kann. Die Kinder können die Ausdrücke der verschiedenen Tätigkeiten im Waschraum, beim Essen, beim Umzieh verstehen und benutzen.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek mozogni, tevékenykedni a szabadban, és a teremben egyaránt,
- testi szükségleteiket önállóan el tudják végezni, akár késleltetve is,
- óvják környezetük tisztaságát, annak megóvásában tevékenyen részt vesznek,
- a szokások természetessé váltak a testápolás, öltözködés, étkezés területén
- mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.
- testük arányosan fejlett, teherbíró, mozgásuk összerendezett.

4.2. Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

Kiemelt nevelési feladat: Keresztyén nevelés az érzelmi nevelés

- az érzelmi élet kiteljesítésével a keresztyén értékrend alapján a pozitív személyiségjegyek kialakítása, erősítése
- a keresztyén erkölcsi, etikai normák beépítése a gyermeki személyiségbe
- hitre nyitottság előkészítése, megalapozása, értékközvetítés a Biblia alapján
- gyermekek lelki szükségleteinek kielégítése
- gyermekek életkorának megfelelő vallási, egyházi ismeretek átadása

Az Istenhit erőforrást jelent az emberek életében, hisszük, hogy nevelésünkkel sikerül olyan alapokat leraknunk, mellyel későbbi életkorukban is a felszínen tudnak maradni. Nevelésünkben különösen fontos a szeretetből fakadó nevelés, ennek érdekében a családokkal szoros együttműködésre törekszünk.

Mindannyiunk számára fontos, hogy a gyermekek életében a hit, a bizalom, az öröm hangsúlyozottan jelenjen meg. A gyermekek jogáról, hitbeli ismeretéről, lelki életéről, ezek függvényében boldog földi életéről van szó.

Megvalósítás formái:

- március hónapban ovi-kukkantó napok alkalmával és a beiratkozáskor csoportokban történő látogatás és játék a szülőkkel együtt
- családlátogatás az óvodába járás előtt a szülői igény figyelembevételével
- folyamatos beszoktatás, kedvező érzelmi ráhatás toleranciával, empátiával
- otthonos, derűs, szeretetteljes, biztonságot adó légkör

- az óvodapedagógus segítse a gyermekeket szükség szerint a beilleszkedésben, hogy a gyermekek találjanak számukra kedves tevékenységet, játszótársat, érdeklődéssel forduljon a gyermek felé, éreztesse, hogy bármiben a felnőttek segítségére vannak, bizalom alakuljon ki közöttük
- a felnőttek példaként álljanak a gyermekek előtt az egymáshoz és a gyermekekhez fűződő viszonyukban „Szeresd felebarátodat, mint magadat”
- közös élményekre épülő tevékenységek, melyek közben fejlődnek erkölcsi tulajdonságai és akarata
- a bibliai tanítások segítségével szeretetteljes nevelés
- az aranymondások alkalmazása a közösségalkotás folyamatában

Cselekvésünk normáit „Krisztus törvényei” adják, ezek egyértelmű magatartásformát jelentenek a gyermekek számára is, így könnyebben válhatnak belső meggyőződésükké. Ennek érdekében fontos a gyermekek alapos ismerete és a szabályok megismertetésének, gyakorlásának módja. A gyermekek számára érthető, egyszerű szabályok felállítása, azok teljesítésének állandó elvárása.

A hitre nyitottság előkészítésének két tervezett tevékenységformája van: a bibliai ismereti foglalkozás (a hitoktatást az egyházközségünk lelkésze végzi) és a gyermekáhitatok.

Gyermekáhitat:

A gyermekek többsége először az óvodában hall imádságot. Az óvodánkba érkező gyermekek kezdetben kezeink összekulcsolását lesik el, később szavainkat is. Nem kell tehát erőltetnünk, a gyermekek saját érdeklődésük, kíváncsiságuk által fogják lassanként velünk mondani az étkezésekhez, lefekvéshez kapcsolódó imákat. Ezek után kezdhethetjük a mindennapi áhitatok bevezetését.

A gyermekek lassan megszokják, hogy ilyenkor elcsendesülünk és önmagunkba nézünk. Nagycsoportos korokra belső igénnyé válik, hogy örömeiket, félelmeiket, gondjaikat az áhitatokon is Isten elé vigyék. Az Úrral való közösség nem köthető életkorhoz, az egyéni fejlődés figyelembevétele rendkívül fontos. Az áhitat alatt és után nem élünk a fegyelmezés eszközével.

Az áhitat formája ének, beszélgetés, imádkozás, közös ének, vagy zenehallgatás.

A keresztyén értékrend beépülésének kritériumai:

A lélek gyümölcsei megjelennek viselkedésükben: „szeretet, türelem, hűség, jóság, öröm, békesség, szíveség, szelídség, önmegtartóztatás” (Galata 5,22)

Biblia ismeret, biblia történetek:

Tapasztalataink azt mutatják, hogy a gyermekek többsége óvodánkban találkozik először a Bibliával és történeteivel. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a gyermekekkel megszerettségük ezeket a történeteket, felkeltsük kíváncsiságukat Isten cselekedetei iránt, valamint érzelmileg ráhangoljuk őket a keresztyén életvitelre. A történetek megfelelő megválasztásával az imádság és ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével, a gyermekek megfelelő érzelmi biztonságát alakítjuk ki. Fontos feladatunk

a tudatos, hívő református gyülekezeti taggá válás lelki előkészítése, a keresztyén hit ismereteinek elsajátítása, a keresztyén erkölcsi értékek elplántlása, gyakorlása.

A biblia történeteivel való megismerkedést akkor tartjuk eredményesnek, ha a gyermekek egy-egy történettel többször találkoznak. Ezért egy történettel legalább két héten keresztül foglalkozunk, változatos módszereket, tevékenységeket és eszközöket alkalmazva, komplexitásra törekedve, illetve nevelési és játékhelyzetekben bármikor.

A bibliai történetek megválasztásánál figyelni kell:

- az ige valódi jelentésétől ne térjünk el
- előadása gyermekszerű legyen, a gyermeki nyelvet használjunk
- a gyermekben ne keltsen félelmet, számukra feldolgozhatatlan érzelmeket számukra ismeretlen szavakat ismertre cseréljük fel, illetve magyarázzuk el nekik jelentését
- a történet elmondása előtt magyarázzuk el mit üzen Isten nekünk, egy fő gondolatot emeljük ki
- a csoport aktuális érzelmi, fejlettségi szintjét figyelembe vesszük
- a történet feldolgozása legyen komplex, változatos
- a történet elmondását követően nem kell tanulságot megfogalmazni, a gyermekek kíváncsiságát kell kielégíteni

Fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

- az előző években tanult kötött imádságokat tudja alkalmazni
- tudja elmondani az Úrtól tanult imádságot
- tudjon önállóan saját szavaival imádkozni
- tudjon egyházi gyermekénekeket, ünnepekhez kapcsolódó verseket, énekeket
- a bibliai történeteket ismerje, ismerje az ige üzenetét
- otthonosan mozogjon a gyülekezet templomában
- a történetek hit és erkölcsi vonatkozású tartalmát próbálja megvalósítani életében

Az imádságok közvetítésén keresztül az önálló imádkozás szükségletét alakítjuk ki a gyermekekben, amelynek helye nevelésünkben: a biblia ismereti foglalkozásokon, az étkezések és lefekvések alkalmához kapcsolva, a napi gyermekáhítatokon, illetve a nap folyamán adódó élethelyzetekben.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága az érzelmi vezéreltség. Személyiségén belül az érzelmek dominálnak. Legfontosabb, hogy a gyermeket szeretetteljes, biztonságot adó légkör vegye körül, az óvodapedagógus személyén keresztül jusson el a Mennyei Atya szeretetéig.

Az érzelmi nevelés célja:

A kiegyensúlyozott, önbizalommal rendelkező, az együttműködésre képes gyermeki magatartás kialakítása, a cselekvés normáit kifejező törvény az evangéliummal együtt jelenik meg. A cselekvés normái a gyermekek saját, belső meggyőződésükké váljanak.

Feladatunk

- A gyermekek alapos megismerése,
- egyértelmű, szabályok, elvárások felállítása, különböző tevékenységek alkalmával azok gyakorlása, példaadás,
- érzelmi állapotának elfogadása, - elfojtása nem helyes -, a felnőtt érzelmi intelligenciájának példája, mintája segíti a gyermekek érzelmi fejlődését,
- a csoportok hangulatának alakítása: befogadó, szeretetteljes, halk, derűs, barátságos viszonyok alakítása,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre odafigyelés: ne rögzödjön a csoportban, a felnőttekben, hogy a gyermek „rossz”, a pozitívumait kell erősíteni – hátrányos helyzet, veszélyeztetett gyermekek fejlődésének segítése,
- a szoktatási időszak feladatai: próbáljunk megismerkedni, elfogadtatni magunkat a gyermekekkel, igyekezzünk elfogadni az otthon kialakult szokásokat, /cumi, baba, étkezés, egyebek/,
- az óvodába felvett gyermekeket már a nyári időszakban is várjuk az óvodába, hogy a nyár során már a szülővel együtt ismerkedhessen az óvónővel, és az óvodai élettel,
- a szoktatási időszakban az egyéni érzékenységtől függően töltsenek fokozatosan mindig hosszabb időt a gyermekek az óvodában,
- a szoktatási időszakban a csoportból minden felnőtt legyen jelen, empátiával könnyítsék meg a gyermeknek a szülőtől való elválását,
- a nagyobb gyermekeket készítsék fel az óvónők az új kiscsoportosok szeretetteljes fogadására
- az óvónő és a dajka bánásmódja személyes, szeretetteljes legyen, /gyermekre néző, halk, neki szóló, gyerek magasságában, ölbe ültető, érintő stb.../,
- a gyermekek távolságigényét minden felnőttnek tiszteletbe kell tartani,
- a csoport szokásait fokozatosan kell kialakítani, ehhez egyénileg is a megfelelő időt szükséges biztosítani
- minden felnőtt gyermek felé forduló, udvarias, kedves, segítőkész legyen,
- a felnőtt beszéd minta a gyermek számára.
- az önálló problémamegoldás, tanulás útján erősítés, sikerélményhez juttatás, dicsérettel, önbizalom, akarat, önértékelés segítése.

Az óvodapedagógus, gyermek kapcsolatának pozitív alakulását segíti:

- A személyes beszélgetések, kellő érdeklődés a gyermek iránt,
- az együttjátszás,
- a testközelség, - ha igényli a gyermek, segítségadás,
- a felnőtt viselkedése / halk, nyugodt szeretetteljes odafordulás/,
- az óvónő természetes módon, folyamatosan értékeli a gyermek viselkedését, pozitívumok erősítésével, dicsérettel,
- a gyermekek közötti konfliktusok megoldásában törekedjen az óvónő arra, hogy lehetőleg a gyermekek gyakorolják azt, illetve az érintettek találják meg a jó megoldást,
- közös programokkal, ünnepekkel/születésnapok/ szerezzenek egymásnak örömet csoport társaiknak, családnak, felnőtteknek, kisebb csoportoknak,

- a közösségi együttélés normáinak fokozatos alakítása,
- a gyermekek legyenek segítőkészek egymással és a felnőttekkel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel jönnek óvodába,
- szeretnek egymás és a felnőttek társaságában lenni,
- szeretnek együtt tevékenykedni, képesek a társaikkal, felnőttekkel a megfelelő együttműködésre,
- a közösségi feladatokban természetes módon, szívesen részt vállalnak, segítőkészek a felnőttekkel, az arra rászorulókkal,
- érzelmeiken mind jobban tudnak uralkodni, egymás igényeire tekintettel lenni,
- megismerik, hogy cselekedeteikben a helyes és a helytelen, s ennek mértéke a Biblia,
- a gyerekek között mind kevesebb a konfliktus, azt képesek közösen megoldani, elfogadni az igazságot, a közösségi élet szabályait mind többet alkalmazzák.

4.3. Az anyanyelvi, az értelmi nevelés és fejlesztés megvalósulása

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről
- Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Feladatunk:

- játékos helyzetek alakítása, fenntartása, valamint tanulási alkalmak létrehozása, amelyek fejlettségi szintjüknek megfelelően kötik le a gyermek érdeklődését.
- a modell értékű beszéd környezet kialakítása, az anyanyelv helyes közvetítése. A magyar nyelv megbecsülése, megszerettetése és a gyermekek beszédkedvének felkeltése.
- élményszerzési lehetőségek biztosítása, melyben érzékeléssel, érzelmekkel verbális és nonverbális módon szerezhetnek tapasztalatokat a gyermekek.

- ösztönözni az egyéni megoldások, ötletek kipróbálását, megvalósítását és a tapasztalatok megbeszélését, elősegítve a fantázia és az alkotóképesség fejlődését.
- idő és lehetőség biztosítása együttműködésre, próbálkozásra, gyakorlásra, kihívások legyőzésére.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- legyen önálló gondolata és tudjon dönteni különböző helyzetekben,
- ismerje fel a problémákat, kreatív módon oldja meg,
- aktívan vegyen részt a különböző tevékenységekben,
- a megszerzett ismereteket tudja gyakorlatban alkalmazni, azokat társaival közölni,

4.4. Természetvédelem, környezetvédelem

Célja:

Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, olyan képességek és készségek tudatos fejlesztése, amellyel elősegítik az Isten által teremtett és az ember által épített, létrehozott környezettel - az ott lévő értékekkel – való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység a helyes értékrendszer, a természet- és a környezetbarát magatartás alapjának megteremtését.

Feladattudat felébresztése a teremtett világ felé, becsüljük meg, ápoljuk azt, mivel Isten az emberre feladatot bízott, őrizzük, gondozzuk a Földet és az élővilágot.

- Környezettudatos életvitel megalapozása, kialakítása energiával, vízzel, árammal való takarékoskodás.
- Szelektív hulladékgyűjtés, papír újra hasznosítás.
- A gyermekek közvetlen környezetében lévő világ értékeinek megismerése, megszerettetése. (Épített környezet megismerése.)
- A természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása.
- Felelősségtudatos állattartásra nevelés, madárvédelem. Közvetítés a szülők felé.
- A természetes élethelyzetek kínálta lehetőségek kihasználása. (Szenzitív játékok)
- Környezettudatos (egészséges életmódra) nevelés. Az óvoda kínálta tevékenységek, séták, kirándulások. Idő, hely, lehetőségek biztosítása a megismerési, tapasztalási folyamatokra.
- Zöld jeles napok, természet ünnepei.
- Olyan óvodai élet szervezése kívánatos, amellyel környezetbarát szemléletet sugallva segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarati tulajdonságok, önállóság, feladattudat, szabálytudat stb.) fejlődését.

4.5 Tehetséggondozás

A pedagógiai programban megfogalmazott értékek azt a célt szolgálják, hogy a ránk bízott gyermekek adottságaikkal, képességeikkel, fejlődésükkel minél teljesebben bontakoztathassák ki tudásukat és személyiségüket.

Az óvodai tehetséggondozás szerves része nevelőmunkánknak. Feladatunk az egyes gyermekek kiemelkedő képességeinek felismerése, kibontakoztatási feltételeinek megteremtése.

Az óvodapedagógus a tehetség ígérését a gyermekkel közös tevékenység során fedezi fel.

Lehetőséget biztosítunk a külön fejlesztő foglalkozásokra (néptánc, német nyelvvel ismerkedés).

Célja:

- segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben, tanulás utáni érdeklődés felkeltése,
- kielégíteni a kiemelkedő képességű gyermekek megismerési, alkotási és speciális szükségleteit,
- a gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése,
- az átlagos képességek, az egész személyiség támogatása.

Feladatunk:

- inspiráló, szeretetteljes légkör biztosítása
- az átlagon felüli adottságok azonosítása
- szülők tájékoztatása, segítségadás,
- a tehetségígértes gyermekek igényeinek felismerése
- tehetségfejlesztő programok szervezése

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekkor boldogságát, játékosságát megtartva, a tevékenységek közötti szabad választás lehetőségét felkínálva, lelkesítő és elismerő légkörben nevelve fejlődjenek kiemelkedő területükön, mind képességeikben, mind személyiségükben.

4.6. Néphagyomány őrzés

A néphagyományok felelevenítésének, ápolásának jelentősége már óvodában megmutatkozik. A gyermek megismeri a múlt értékeit, átéli a közös alkotás élményeit, általa alakul környezetért érzett felelősség. Érzelmileg gazdagodik, értelmileg befogadóbbá válik. Jó alapja a haza és a környezet iránti szeretet kialakulásának.

Fejleszti a gyermek alapvető kognitív képességeit (észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás). Jelentős hatással bír az érzelmi képességek alakulására (akarati tulajdonságok, önfegyelem). Segíti az identitástudat megalapozását, a gyermek morális fejlődését. A hagyományőrzés a teljes nevelési folyamatot áthatja, így a gyermek személyiségét gazdagítja. A néphagyományőrzés a gyermekek természetes tevékenységei által épül be az óvodai életünkbe, az évszakok változásának megfelelően.

Jeles napok, ünnepek:

Szeptember:

Október: Idősek napja
Állatvédelmi nap
Reformáció napja

November: Márton nap
Adventi készülődés és gyertyagyújtás

December: Mikulás
Luca napja
Karácsony

Január: Vízkereszt

Február: Farsang
Gyertyaszentelő

Március: Nemzeti ünnep
Víz világnapja

Április: Virágvasárnap
Húsvét
Föld napja

Május: Majális
Anyák napja
Madarak, fák napja

Kihívás napja
Gyermek nap (hét)
Június: Nemzeti összetartozás napja
Pünkösöd
Környezetvédelmi nap

Célja:

- A múlt értékeinek átörökítése,
- a népi, nemzeti értékeinkhez való pozitív érzelmi viszony kialakítása,
- Az ünnepi szokásokkal, hiedelmekkel való megismerkedés
- A magyarságtudat formálása

Tartalma:

Egy nép jövőjének szempontjából nélkülözhetetlen múltjának ismerete. Ebbe beletartoznak a néphagyományok és népszokások is, ezért fontosnak tartjuk, hogy az általunk nevelt gyermekek minél többet tudjanak népünk értékeiről. A néphagyományok és szokások őrzése szoros kapcsolatban áll a gyermekek nevelésével. Kiváló módszernek tartjuk a gyermekek személyiségének fejlesztésére, a gyermek és a világ kapcsolatának elmélyítésére. Véleményünk szerint már kisgyermekkorban szükséges a magyarságtudat alakítása erősítése. Munkánk egy folyamatos tevékenység, amely minden korosztály számára megadja az alapokat a néphagyomány továbbviteléhez.

A néphagyományőrző tevékenység óvodánkban, a játékban, versben, mesében,

- zenében, alkotásban, mozgásban, táncban valósul meg. Követi az évszakok változását, megszeretteti a természetet, a környezetet, megismerteti a népi kultúra tárgyait, a népi művészetet, a népi szokásokat, időjósást, játékszereket.

Az óvodapedagógus feladata:

- A népszokások eredetének pontos ismerete.
- A világ megismertetése a népi kultúra maradandó értékeivel.
- Tapasztalatszerzéshez, ismeretnyújtáshoz, a természet adta sokféle anyag lehetőségeinek felkínálása.
- A népi kismesterségekkel való ismerkedés azok tudatos, hiteles átadása.
- Az alkotás örömeinek megérettetése.
- A jeles napokhoz, ünnepekhez fűződő népszokások, mondókák gyűjtése, a gyermekek életkori sajátosságát figyelembe véve.
- A magyar zenei anyanyelv elsajátítása a népdalokon keresztül zenehallgatás és tevékenységen keresztül valósuljon meg.
- Idegen (népies) szavak használata, alkalmazása, magyarázata a nevelés folyamatában.
- Hiteles zenei hagyományápolás.
- Kézügyesség fejlesztése a népi kismesterségek alkalmazásával
- A népzene iránti fokozott érdeklődés felkeltése.
- Az ünnepek jelentőségének kiemelése, megérettetése a rákészülés megszervezése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Szívesen hallgassanak népzénét, népmesét, népi mondókát.
- A természetes anyagokkal való alkotás örömet okozzon számukra.
- Fogadják be ízlésvilágukba a népi művészet tárgyait, eszközeit.
- Élvezzék a közös ünnepeket, jeles napokat, hagyományörző tevékenységeket

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

5. 1. A játék

A játék szerepe a helyi programunkban, a fejlődésben, a nevelési folyamatban, a társas kapcsolatok alakításában

Célja

A gyermekek élményeiket, vágyaikat, érzéseiket, önérvényesítésüket megélhessék e tevékenység folyamán. Mindeközben sok-sok tapasztalatot szerezzenek az eszközökkel való bánásmódban, társas kapcsolatokban. A játékban megélik a döntés szabadságát, ugyanakkor gyakorolják a keresztyén erkölcs jellemzőit.

Feladatok

- Többfunkciós eszközök beszerzése, mobil játékok kialakításának lehetőségét megteremteni,
- szerepjáték eszközeinek biztosítása,
- vizes, homokozós játék biztosítása,
- játékok tanítása, szabályok, szokások alakítása, problémák megoldása
- udvari játékok, eszközök használatának, a balesetmentes tevékenység kialakítása közös felügyeletet igényel,
- az eszközök állandó helyének kialakítása közös feladat,
- a sajátkészítésű, és félkész eszközök igazodjanak a fejlesztés feladatához,
- a játékfelelőségek bővítése a csoport fejlesztési feladataival összhangban valósuljanak meg,
- otthonról hozott játékok használatának szabályait alakítsa ki a csoport, ezt ismerje meg a szülő és a gyermek is
- Élményszerzési lehetőségek biztosítása.

Eszköz szükséglet:

- Az érzékelést, észlelést segítő eszközök: fejlettségnek megfelelő, különböző méretű, formájú, színű, nagyságú, anyagú összerakók, kirakók,
- forma, szín, szám dominók,
- társasjátékok: számolás, szabályok, táblajátékok,
- egyéni füzetek, feladatlapok,
- matematikai eszközök,
- oldalíságot jelölő eszközök, csuklópánt,
- színes rudak, logikai készlet,
- különböző mértani testek, formák,
- filc, mágneses táblák,
- lyukas táblák,
- nagytükör minden csoportba,
- kártyák, bandolino,
- mérleg,
- szerepjátékok kellékei, konstrukciós játékok kellékei, gyakorló játékok, barkácsolás eszközei.

A gyermek játéka létforma, fejlődésének alapja. Játékának megfigyelése közben képet kapunk ismereteiről, élményeiről, mozgásigényéről, beszédképességéről, szociális és értelmi fejlettségének egészéről. A gyermek játéka személyiségének tükrözője, és mint leggyakoribb tevékenysége, fejlesztésének legfőbb eszköze is lehet. A fejlesztésnél feltétlenül figyelembe kell vennünk a játék általános sajátosságát, mely szerint a gyermek önként választott, szabad tevékenysége. A gyermek szabadságának és az óvodapedagógus tudatos fejlesztő munkájának együttesen kell érvényesülni a gyakorlatban.

A fejlesztési feladatokat a játékban az óvodapedagógus csak akkor tudja helyesen alkalmazni, ha naponta és folyamatosan sok-sok lehetőséget biztosít a gyermekeknek arra, hogy a számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat, amelyek az aktuális fejlődésüket elősegítik. Ehhez a gyermekek egyéni sajátosságairól az óvodapedagógusnak naprakész ismeretekkel kell rendelkeznie.

A fejlesztési feladatokat meghatározza:

1. A korosztály általános pszichés sajátossága

Fontos a korosztály mozgásfejlettségének, manuális készségének, észlelésének, érzelmi, akaratí életének, gondolkodási jellemzőjének ismerete.

2. Az egyéni fejlettség és érdeklődés

Felmérjük, hogy az általánosnál felsorolt területeken a gyermek hol áll. Miben van lemaradása, miben haladja túl az átlagot. A fejlesztő munka csak ennek az ismeretében valósítható meg, mivel mindig a megfelelő szintre lehet csak építeni. Az egyén érdeklődési körének, kedvenc játékának és tevékenységének az ismerete nagyon fontos, hiszen a játékban a fejlesztés gyermek tevékenységéhez kapcsolódva, arra építve lehetséges.

3. A csoport összetétele

Információkat gyűjtünk a gyermek szociális háttéréről. Milyen környezetből, milyen érzelmekkel, ismeretekkel jöttek? A játék szempontjából az eszközök kiválasztásánál, a csoport berendezésénél is fontos az egyéni jellemzők, vagy akár a nemek megoszlását is figyelembe venni.

A különböző játékfajták

A gyakorló, építő-konstruáló, a szerep és szabályjáték, valamint a dramatizáló, bábozó, barkácsoló tevékenységek pedagógiai, pszichológiai hatásainak ismerete is szükséges ahhoz, hogy érvényre juthasson a tudatos óvodapedagógusi hatás és a gyermek önkéntessége is. Az óvodapedagógus irányító-fejlesztő munkáját az is meghatározza, hogy a gyermek milyen fajta játékot játszik.

Pl.: barkácsolásnál, szabályjátéknál szükség van a pedagógus, irányító, segítő munkájára, részvételére.

Itt fejlesztési feladatait is tudatosan megvalósíthatja differenciált eszközök adásával és a differenciált, egyénre szabott segítségadással.

A szerepjátékban viszont már sokkal visszafogottabb kell, hogy legyen a pedagógus szerepe. Nem irányít, nem javít, hanem segíti a játékokhoz szükséges feltételek megteremtését.

A fejlesztési feladatok csak a megfelelő feltételek biztosításával valósíthatók meg. Ezek a következők:

- **Nyugodt légkör**
- **Kellő idő**
- **Megfelelő hely**
- **Szükséges eszközök**

1. *A nyugodt légkör*

Az egész óvodai élet elengedhetetlen feltétele. Ennek érdekében nagyon fontos az együttélés alapvető szabályainak, szokásainak kialakítása. A természetes, hiteles, érzelmekben gazdag „anyapótló” óvodapedagógusi magatartás.

A szükséges mennyiségű és mértékű szabály betartása nem jelent gondot a gyermekeknek, sőt inkább fokozza biztonságérzetét, segíti őt az eligazodásban. Fontos azért az is, hogy be tudja mérni saját és társai tevékenységének határait.

2. *Az idő*

Mivel a játék a gyermek alapvető tevékenysége, ezért természetes, hogy a napirendben erre kell a legtöbb időt biztosítani. Fontos, hogy kapkodás nélkül tevékenykedhessen, elmélyülten játszhasson, legyen ideje az elképzelések megvalósítására.

A nap folyamán a délelőtti és a délutáni játéknak egyenértékűnek kell lenni. Minél többet játszhat a gyermek, annál nagyobb lehetőség van fejlődésének elősegítésére.

3. *A hely*

A megfelelő hely biztosítása a csoportszobában és az udvaron egyaránt fontos. Minden csoportszobában legyen tér a nagyobb mozgást igénylő játékokhoz is. Biztosítjuk a lehetőséget 1 vagy 2 szőnyegen az építéshez, konstruáláshoz, megfelelő asztalokon az ábrázoló tevékenységhez, barkácsoláshoz, a szerepjátékhoz, kuckózáshoz. A kicsiknél több lehetőséget adunk az egyéni kis pihenő, vagy búvó helyek létrehozásához. A csoport kialakításánál tehát figyelembe vesszük az életkorokat, az összetételt és az egyéni igényeket is, ez azonban nem lehet minőségében állandó és változatlan. Legyenek állandó játszóhelyek, de legyen lehetőség a változtatásra is. A gyermekek játékától függően a felnőtt alakítja, változtatja a téri elrendezést! A gyermekek ezt látva megtanulják, és képesek lesznek az adott hely átalakítására.

Az udvaron nagyobb a hely a mozgásos játékokhoz, de itt is fontos, hogy széleskörű tevékenységre legyen lehetőség.

4. *Az eszköz*

A tudatos óvodapedagógusi munka lényeges eleme a játékeszközök kiválasztása, biztosítása.

A fejlesztési feladatok megvalósulását nagymértékben befolyásolja az eszközök kiválasztása. Ezért a gyermek általános és egyéni fejlettségén túl fontos tudni a különböző játékeszközök fejlesztő hatását is.

A játék, különösen a szabad játék a gyermek fejlődésében alapvető jelentőségű, legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Programunkban ennek okán kiemelt jelentőséggel segítjük a játék tevékenységét.

A különböző játékformák – a mozgásos, - szerepjáték, - építő, - konstruáló játék, szabály játék, dramatizálás, bábozás változatos eszközrendszerét biztosítjuk, folyamatosan bővítjük.

Az óvodapedagógus kiemelt feladata, hogy a játék feltételeihez az eszközt, a helyet, az időt, a nyugodt csoportlégtér megteremtése.

Fontosnak tartjuk a játékot, mint: folyamatot, mint tárgyat, mint szabályt. Biztosítjuk az önkéntességet, elősegítjük a kreatív ötletek szabad kipróbálását, élményeket, ismereteket nyújtunk a játék során.

Az érzelmi nevelés, értelmi nevelés, a szocializáció fejlesztési lehetőségei a játéktevékenységek során, a gyermek aktív részvételével természetes módon fejlődnek.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyermekek játéka tartalmassá, elmélyültté, változatossá válik,
- Kitartóan, hosszan, képesek együttműködve játszani, játékukat megszervezve, tervezve társaikkal,
- A szerep és szabályjátékokon kívül barkácsolnak, báboznak, a játékszabályokat képesek elsajátítani betartani, betartatni is,
- A játéktevékenységük során természetes módon kommunikálnak egymással, érzelmeiket megfelelően tudják közvetíteni,
- A játékeszközökkel a kialakított szokásoknak megfelelően óvatosan bánnak, rendeltetésszerűen használják, a tevékenység befejezése után helyükre teszik azokat,
- képesek egyszerűbb játékok készítésére, szabályok alkotására, kitalálására.

Speciális feladatok:

A játék a tanulás az óvodában. Ezt az alapelvet követjük a kétnyelvű német nemzetiségű csoportban. Sokféle játéklehetőséget kínálunk, melyek egyben alkalmak a német nyelv elsajátítására. Két játékformát különböztetünk meg: Szabad játékot és irányított játékot.

Szabad játékban is érvényesüljön a német nyelvhasználat. Játékukban megfigyeljük a gyermeket, a megfelelő időben játékötletet adunk német nyelven.

Az irányított játékban sokszínű kreatív játékokkal ismertetjük meg a német nyelvet: dalok, mondókák, történetek, szerepjátékok, körjátékok, táncok, mesék.

- a kétnyelvű csoportban a gyermekek bevonása az óvónő által kezdeményezett német nyelvű énekes–szöveges és szabályjátékokba.
- Azonosuljanak a vállalt szereppel, a tanult sztereotípiák felhasználásával.
- Rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetek létrehozása játékos szituációkon keresztül.
- A nap folyamán kialakult játéksituációk felhasználása német nyelvű kommunikációra.
- Kommunikálás ösztönzése együttjátszással, mintaadással.

Törekszünk arra, hogy a játékeszközök között megtalálhatók legyenek az olyan tájjellegű tárgyak, amelyeket játékukban felhasználhatnak a gyerekek (baba sváb viseletben, bölcső, rongybaba, lovacska stb...)

Megismertetjük őket a szabadban játszható német nemzetiségi szabály és dalos játékokkal. Kihasználjuk a bábjátékban rejlő lehetőségeket. Játékos helyzetekbe integráljuk a nyelvi készségeket fejlesztő játékokat is.(hangzók ejtése, hangutánzások). Ezeket a folyamatokat mindig bábokkal, képekkel, kis jelmezek adásával tesszük élményszerűvé a gyermekek számára.

Több éven keresztül megismerkednek a játékeszközökkel, meghallgatják azok nevét és a hozzájuk kapcsolódó verbális és zenei megnyilvánulásokat. Bekapcsolódnak a játékaikba, 1-2 szavas válaszadásra képesek, megértik a többször visszatérő kommunikációs helyzeteket. Részt vesznek a német nyelvű játékokban, azonosulnak a vállalt szereppel, a tanult szó és mondat típusokat felhasználják.

Das Spiel sehen wir als den Lernen. Diesem Grundsatz werden wir auch in der Förderung der deutschen Sprache gerecht. Wir bieten vielfältige Spielenlässe, die das Lernen der deutschen Sprache fördern. Dabei unterscheiden wir zwei Formen des Spiels: das Freispiel und das angeleitete Spiel.

Im Freispiel benutzen wir die deutsche Sprache. Wir beobachten die Kinder bei ihren Spielen und bringen spielimpulse zum passenden Zeitpunkt in deutscher Sprache ein.

Im angeleiteten Spiel nutzen wir die Vielfalt kreativer Spiele und Spielformen, um die Kinder mit der deutschen Sprache vertraut zu machen: Lieder, Reime, Erzählungen, Märchen Rollenspiele, Kreisspiele, Tänze...

- In zweisprachigen Gruppen werden die Kinder durch die Kindergärtnerin in Gesangsspiele einbezogen. Sie sollen sich mit der Rolle und mit den Stereotypen identifizieren.
- Regelmäßig wiederkehrende Sprachsituationen durch Spiel üben.
- In der Situationen der Freispielzeit die deutsche Kommunikation verwenden.
- Wir motivieren die Kinder die deutsche Sprache zu benutzen durch gemeinsames Spiel.

Wir streben uns danach solche ungarndeutsche Gegenstände zu haben, womit die Kinder auch spielen können (Puppe im Tracht, Schürze, die Tischdecke).

Wir spielen mit den Kindern ungarndeutsche Kreisspeile, Bewegungsspiele. In Spielsituationen fördern wir die Sprachfähigkeiten. Wir benutzen dazu Handpuppe, Bilder und Kostüme.

Die Kinder lernen den deutschen Namen der Spielzeuge kennen, damit verbinden sie Ausdrücke. Sie nehmen am angeleiteten Spiel teil. Sie können mit 1-2 Wörter antworten und verstehen die wiederkehrenden Sprachsituationen.

5.2. A mozgás

A tevékenység célja, az óvodás korú gyermekek természetes mozgásának, és a testi képességek fejlődésének elősegítése, a mozgás segítségével egyéb, más képességek fejlődésének elősegítése.

Feladatok:

- Megfelelő eszközök, tér, idő biztosítása a szükséges mozgásfejlesztésre, egyensúlyérzék fejlesztésére
- A gyermek fejlettsége, a fejlesztés alapja – mérés,
- Mindennapos testnevelés megvalósítása,
- Séták, parkok, sportpályák kihasználása az intenzívebb mozgás lehetőségének biztosítására.

Eszköz szükséglet

Udvaron

- RO-TI-KOM eszközei
- Mászókötelek, mászó létrák,
- Térhágcsók, gyűrűk,
- Függeszkezők,
- Létrák,
- Gerendák,
- Labdák, labdajátékok eszközei,
- Hinták, mókuskerekek.

Teremben

- Szőnyegek,
- Padok,
- Body-Roll hengerek,
- Tranbolinok,
- Egyensúlyozás eszközei: mini-libikóka, lépegetők stb..
- Függeszkedés eszközei: bordásfal, mászókötel, gyűrű, rúd stb...
- Karikák, botok, szalagok, kendők, kötelek,
- Lépegető tappancsok, kezek, négyzetek, körök,
- Ayres eszközök,
- Különböző méretű, funkciójú labdák, füles labdák.

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A mozgás fejlődését a születéstől a kisgyermekkorig a szülők általában figyelemmel kísérik, fontosnak tartják.

Prevenációs programunkban **alapvető szerepe van a mozgásfejlődés folyamatos nyomon követésének**, megsegítésének Ennek regisztrálása fontos feladatunk. A fejlődést segíteni ugyanis csak a meglévő szinthez igazodva lehet.

A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-6 éves gyermekek fejlődésében. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről.

Programunkban a mozgásfejlesztést igen tágan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Kedvezően befolyásolja az értelmi és a szociális képességek alakulását is.

Hatása az értelmi képességek fejlődésére

A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésével fejlődik a gyermekek vizuális memóriája.

A testrészek, téri irányok, formák bemozgásával, megismerésével, megnevezésével bővülnek a térről való ismereteik, fejlődik térészlelésük, gyarapodik szókincsük.

A megnevezett, látott és elvégzett cselekvések, mozgások elősegítik a különböző észlelési területek integrációját, a keresztcsatornák és a fogalomalkotás fejlődését is.

Hatása a szociális képességek fejlődésére

A saját testének és mozgásos képességeinek megismerése segíti az "én tudat" fejlődését a „szociális én” erősödését.

A közös, örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolatai kiszélesednek. A társakhoz való alkalmazkodás közben fejlődik önuralmuk, együttműködő és tolerancia képességük. Lehetőségük nyílik különböző viselkedésminták tanulására.

A mozgásos versengések során átélik a sikert és a kudarcot egyaránt. Így tanulják ezeknek a kezelését, elviselését.

Programunkban a mozgáson keresztül pedagógiai és pszichológiai feladatokat egyaránt megvalósítunk. A Prevenációs mozgásfejlesztő program fő feladatait – a nagymozgások, szem-kéz-láb koordináció, egyensúlyérzék, finommotorika fejlesztését természetes módon építjük be a gyermekek tevékenységébe.

Tehát nem erőltetett fejlesztésről, hanem a pedagógiai célokhoz igazodva, a fejlesztési lehetőségek megkereséséről van szó.

A mozgásfejlesztés főbb feladatai

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése,
- a rendszeres egészségfejlesztő mozgással egészséges életvitel kialakítása
- a mozgástapasztalatok bővítése, sok gyakorlással, a mozgáskészség alakítása,

- a testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése. /kondicionális, koordinációs /állóképesség,
- a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése, a teljes személyiség fejlesztése /pozitív énkép, önkontroll, szabálykövetés, problémamegoldó gondolkodás. /
- a mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. A testnevelési foglalkozásokon túl jelen van a szabad játékban, a környezeti és esztétikai nevelés, valamint a gondozási és önkiszolgáló tevékenységekben is.

A kiemelt mozgásfejlesztést két területen valósítjuk meg:

Szabad játékban a gyermekek spontán, természetes mozgása közben, illetve, a kötött, szervezett testnevelés foglalkozásokon.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szeretnek ugrándozi, futkározni, csúszni-mászni, manipulálni, vagyis mozogni. Az őket körülvevő felnőttek szemléletétől, feltételek megteremtésétől függ, hogy megmarad-e mozgáskedvük. Fontos feladatunk, hogy megőrizzük, ha szükséges, felkeltsük ezt a mozgáskedvet, s tudatosan építsünk rá. Ehhez szükséges szemléletének alakítása. Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása.

A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk ki, hogy egész nap biztosítsunk számukra megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekre a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk.

A 3-4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. Ezért leginkább a csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközöket biztosítunk a csoportszobában is. Ezek az eszközök lehetnek a „Mászóház” csúszdával, létrával ellátva, de akár tornaszőnyegek és a csoportszoba asztalai is felhasználhatók erre a célra. Ebben az életkorban a gyermekek gyakran kezdeményeznek csúszó-mászó-bújó játékokat. Gondoljunk csak a kicsik által kedvelt asztal alatt bujkáló állatokat utánozó játéokra.

4-5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. A szem-kéz, szem-lábkoordináció fejlesztését szolgálják a különböző célba dobó játékok, a kugli, az ugróiskola, ugrókötelezés, valamint a manipulációs barkácsoló tevékenységek is.

Az egyensúly fejlesztése a szabad játékban leginkább a belső fülben lévő vesztibuláris központ spontán ingerlésével történik, hintázó, ringató, pörgő mozgások közben. Főként az AYRES terápia alkalmazza ezt a szenzoros integráció fejlesztésére. Erre a célra nagyon jól használhatók a különböző hinták, a Body Roll, a nagy fizioterápiás labda, a füles labda, az ugróasztal, a lépegető, az elefánt talp, a billenő forgó korong, stb.

5-6 éves korban a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni. A játékban nagyon sok lehetőség nyílik ennek a spontán fejlesztésére, pl. az ábrázolási technikák gyakorlása: tépés, vágás, varrás, apró gyöngy fűzése, kicsi elemekből építés, konstruálás, babaöltöztetés, barkácsolás stb.

Ezekhez a tevékenységekhez a helyet a csoportszoba rendszeres átrendezésével tudja biztosítani. Ezért jó, ha mobil, könnyen mozgatható bútorokat és kiegészítő eszközöket szerzünk be. Ha lehetőségünk van rá, használjuk fel mozgásos tevékenységekre a csoporthoz tartozó kisebb helyiségeket is /pl. öltöző/, természetesen csak akkor, ha a gyermekek felügyelete itt is biztosított.

Az udvaron is minden lehetőséget és helyet kihasználunk a szabad mozgásra. Az udvaron is használjuk a testnevelési foglalkozásokon alkalmazott eszközöket /pl. labdák, ugrókötelek, füles labdák, stb./

A gyermekek mozgásigénye különböző. Nagyon fontos, hogy a nagyobb, aktívabb mozgást és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyermekek megtanuljanak egymáshoz alkalmazkodni, tartsák tiszteletben egymást.

Ehhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok megtanítása, betartása, a balesetek elkerülése érdekében.

Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testnevelésben:

A testnevelési foglalkozások anyaga az atlétikai, torna, játékjellegű fő gyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékoságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben. A játék egy foglalkozáson belül sokszor megjelenik, a feladattól függően, hol, mint eszköz, vagy mint cél.

A testnevelési foglalkozások során teremtünk alkalmat speciális gyakorlatok beiktatásával a testalkati deformitások megelőzésére is /lábboltozat erősítés, gerinctorna /.

Az atlétika gyakorlatok /futások, ugrások, dobások/ lehetőség szerint olyan időszakokra tervezzük, amikor biztos, hogy a szabadban végezhetjük.

Az egyes foglalkozások megtervezésénél mindig figyelembe vesszük a csoport általános fejlettségét, a fejlődés ütemét. Ehhez igazodva döntjük el az egyes mozgásformák ismétlésének a számát.

Fontos, hogy a mozgásos anyaghoz természetesen igazodjanak a prevenció program fejlesztési feladatai. Ehhez átgondolt tudatos tervezésre van szükség. A foglalkozások bevezetésénél mindig lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat. A különböző nehézségű differenciált feladatok adásával segítsük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat. A feladat ne legyen se túl könnyű, se túl nehéz, mert a túl könnyű nem készletti erőfeszítésre, a túl nehéz viszont gátlásokat okoz. Természetesen megmutatjuk a helyes mintát, ösztönözzük és biztatjuk a gyermekeket az esztétikus, pontos mozgásra.

A testnevelési foglalkozáson a kézi szereket gyakorta használjuk. Ezek jól szolgálják a fejlesztési célkitűzéseinket és változatosabbá, érdekesebbé teszik a foglalkozásokat és sok játékos, hatékony mozgás végezhető velük. A kézi szerek közül kiemelnénk a

labdát, amit nagyon szeretnek a gyerekek és sok játékos és nagyon hatékony mozgás végezhető vele.

A tevékenységek szervezésénél az is fontos szempontunk, hogy a gyermekek a legkevesebb várakozási idővel, folyamatosan mozogjanak. Amíg lehetőség van rá, a szabadban tornázunk.

A rendszeres szervezett foglalkozásokon nagy lehetőség van a fejlesztő program feladatainak fokozatos és természetes megvalósítására. A mozgásfejlesztő program és a testséma fejlesztés valamennyi feladata beépíthető a testnevelési foglalkozásokba. Az észlelés területéről a következő feladatok beépítésére van lehetőség:

Alaklítás, formaállandóság fejlesztése:

formaalakítás mozgással, különböző alakzatok végigmozgása, körbemozgása.

Kinesztetikus mozgásészlelés fejlesztése:

Behunyttal szemmel bizonyos mozgások végzése, feszülés és elernyedés érzékeltetése.

Térészlelés fejlesztése:

Alapvető térirányok megismerése saját testének közvetítésével.

A verbális fejlesztő programból a testrészek, helyzetek, mozgások, téri irányok pontos és gyakori megnevezésére van mód.

A foglalkozások megtervezésénél fontos, hogy a fejlesztő feladatok természetesen illeszkedjenek a testnevelés anyagához. Tudjuk, hogy a gyermekekkel sok mindent meg lehet tanítani, de fejlődésüket csak akkor segítjük, ha a megfelelő időben a megfelelő tevékenységeket végeztetjük velük.

A 3-4 évesek testnevelési anyag nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza. Ezért ennél a korosztálynál a nagymozgások fejlesztése kiemelt feladat. Pl. a különböző járások, futások, csúszások, mászások talajon, szereken, tárgy alatt vagy fölött, szer megkerülésével, stb. Az egészséges személyiség fejlődéséhez hozzátartozik, hogy a gyermekeknek önmagáról egyre pontosabb információi legyenek. A testnevelési foglalkozásokon a legtermészetesebb módon ismerkedhet testrészeivel és azok funkcióival.

4-5 éves korban a mozgásfejlesztésből már nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése. Ennek érdekében sok olyan gyakorlatot tervezünk, amikor különböző irányokban végeznek mozgásokat.

A mozgásfejlesztésnél ezen kívül előtérbe kerül:

Az egyensúlyérzék fejlesztése, pl. különböző mozgások végzése emelt felületen, forgások, fordulatok, testhelyzetváltozások, futás közbeni megállások.

Szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok, pl. babzsák feldobása, elkapása, célba dobás, egyensúlyozó járás létra fokai között, célba ugrás.

A testséma fejlesztő programból kiemelt helyet kap az oldaliság alakítása. A kicsiknél még csak az „egyik-másik” megkülönböztetést használjuk. Itt már a „jobb-bal” kifejezéseket is, de a csuklójukon lévő jelhez igazodva. Pl. Emeljétek fel a szalagos jobb kezeteiket!”

Az észlelés fejlesztése is megjelenik a 4-5 éveseknél, de még mindig nem kiemelt feladatként.

Az 5-6- éveseknél azonban az észlelés fejlesztése lesz a legcélzottabb.

Ebben az életkorban az alaklítás, formaállandóság fejlesztésére tervezhetünk sok gyakorlatot. Ezek közül egyes gyakorlatok csukott szemmel is elvégezhetők. Pl. labdagurítás a test körül jobb és bal kézzel, csukott szemmel is. Körforma kialakítása szalaglengetéssel, karkörzéssel test előtt, test mellett, csukott szemmel is.

Hangsúlyozottan jelentkezik a finommotorika fejlesztése. Ez nagyon lényeges fejlesztési terület, mivel finommotoros koordináció az írás megtanulásának elengedhetetlen feltétele. Testnevelési foglalkozáson ezt természetes módon a szerek különböző fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal lehet fejleszteni. Erre a célra a különböző méretű labdákat, botokat, szalagokat használunk.

A foglalkozáson lehetőség nyílik a keresztcsatornák fejlesztésére is. A bemutatott gyakorlatokat látják, hallják a tevékenység pontos megnevezését és elvégzik a látott, hallott feladatokat.

Programunkban az óvodai testnevelés szerves része a **mindennapi frissítő torna** is. Ezt minden korcsoportban **naponta legalább egyszer**, 10-20 perces időtartammal szervezzük meg. E tevékenység napirendbe illesztését minden csoport maga dönti el.

A program mozgásfejlesztéséhez: Dr. Tóthszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában c. könyvét, valamint a korszerű szakirodalmat használjuk

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén

- A gyerekek szeretnek mozogni, napirendjükben kialakult a mozgás iránti igény,
- A nagymozgásuk összerendezett, finommozgásuk is fejlődött,
- Testsémájuk, téri tájékozódásuk többségükben biztonságosan kialakult,
- Az eszközöket, szereket, mászókat biztonságosan használják,
- Vigyáznak saját és társaik testi épségére, képesek az együttes tevékenységekre, versenyszellemük formálódott, teljesítményigényük megnőtt,
- Tudják értékelni saját, és társaik tevékenységét is,
- Egyensúlyérzékük fejlett.

Speciális feladatok:

- A kétnyelvű csoportokban mozgásos tevékenységek közben az utánzó mozgások összekapcsolása verbalitással, mindennapos testnevelés során a játékos, utánzó megnevezések mellett az alapkifejezések használata német nyelven.

- In zweisprachiger Gruppe binden wir die nachahmenden Bewegungen mit der Sprache zusammen.
Mit Hilfe des alltäglichen Sports lernen die Kinder die wichtigsten Ausdrücke der Bewegungen.

5.3. A munka

A munka tevékenysége az óvodáskorú gyermekeknél még szorosan összefonódik a játékkal, az indítékai is megegyeznek. A tevékenykedés lehetősége, az eszközök motiválják a gyermeket a cselekvése során. Igyekszünk, hogy a gyermekek pozitív élményeket szerezzenek a munkavégzés során, érezzék, hogy Istennek tetsző, hogy igyekeznek jól végezni a feladatokat.

A tevékenység célja, a gyermekekkel a munka megszerettetése, és a feladattudatuk kialakításának elősegítése, jellemük pozitív formálása.

A gyermekek értékteremtő és együttműködő képességének fejlesztése.

Az öntevékenység lehetőségének megteremtése, kihasználása. Munkánkkal örömet szerezni, segíteni társainknak, felnőtteknek, időseknek.

Feladatok:

- Elegendő idő, hely biztosítása a munkavégzésre,
- Az elegendő munkalehetőség adása a gyakorlásra, a rendszeresség kialakítása,
- Felkérések egy – egy feladat, megbízás teljesítésére,
- Munkaeszközök számának, gyermek méretű használhatóság, tárolásuk,
- Differenciált irányítás, értékelés,
- Fokozatos bevezetése a munkafajtáknak.

A munkavégzés eszközei

- kerti szerszámok: gyermekméretű kapa, gereblye, seprű, kannák, kosarak, vödrök,
- cipő és ruhakefék,
- asztaltörlő szivacs, ruha,
- felmosó szett,
- falatkakészítés eszközei

Az önkiszolgáló munkákon túl az óvónő fokozatosan vezesse be- a gyermekek fejlettségének megfelelően a többi munkafajtákat is.

- A környezet rendjének megőrzése /tárgyak, játékok helyrepackolása, teremrendezés, alakítás stb../
- Alkalmoszerű megbízások adása,
- Egyéni megbízás alapján a felnőtteknek segítség,
- Kisebkek, rászorulóknak segítése /gombolás, cipőkötés/ az önkiszolgáló munkáknál,
- Élősarok folyamatos gondozása,
- Játékok tisztántartása,
- Az udvar, kert rendjének megőrzése, szépítés, ápolás.

A munka jellegű tevékenységek megszervezésénél figyelembe vesszük a csoport összetételét, életkor, fejlettségi szint, szociokulturális háttér, családban kialakult szokások, csoport szokásai, az óvoda helységeit. Fontos, hogy az óvónő ügyeljünk az optimális terhelésre, azért, hogy a munka örömteli tevékenység legyen, és természetes módon, szükségszerű tevékenységként a gyermekek végezzék azt. Bensőséges felnőtt-gyermek kapcsolatban a felnőtt irányításával óvodáskor végére a testápolás, az öltözködés, az étkezés és más önkiszolgáló tevékenységek során a gyermekek önállóvá válnak.

Speciális feladatok:

- A gyermekek aktivitására építve a tevékenységek kommunikációval kísérése,
- eszközök szerszámok, ruhadarabok német nevének megismerése
- Wir sagen und tun die Tätigkeiten gleichzeitig und gemeinsam.
- Die Kinder erkennen den deutschen Namen der Materialien, der Werkzeuge, der Kleidungen.

5.4. A tanulás

A Biblia tanítása szerint: "Neveld a gyermeket neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól" (Péld 22, 6)

Az óvodáskor a gyermek életének legnyitottabb szakasza. A kíváncsiság, felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, probléma - érzékennyé a gyermeket.

A tanulás folyamatában olyan attitűdöket, motivációkat adunk a gyermekeknek, hogy egy - egy témakör feldolgozásánál sok gyakorlati helyzetben kipróbálhatja tudását, problémamegoldó képességüknek tág teret biztosítva.

A tanulás folyamatában a játékoság és a kötetlenség dominál, azok a helyzetek, amelyek a gyermek aktív együttműködését igénylik. A tanulás célja a gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

- Spontán helyzetek, játékos cselekvéses formában
- Óvodapedagógus által kezdeményezett - kisebb csoportos tanulási forma
- Kötött és szervezett tevékenységek

A tanulás tervezésénél elsőként a gyermekből indulunk ki, ezért feltétlenül szükség van a gyermekek alapos ismeretére, figyelembe véve az alábbi szempontokat is:

- Helyi sajátosságokat,
- Csoport összetételét, gondolkodásuk fejlettségét
- Aktualitást
- Linearitás – koncentrikusság elvét,
- Komplexitást,
- Gyermekközpontúságot, játékoságot,
- Természetszerűséget, életszerűséget,

- Hagyományokat,
- Partnerek elvárásait

5.4.1. A külső világ tevékeny megismerése

Környezetvédelem szokásainak alakítása területén fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek már az óvodában is megismerkedjenek olyan alapvető szokásokkal, hogy: ne szemeteljenek, ne törjenek le növényeket, gondoskodjanak a téli madáretetésről, ne bántsák az állatokat, tevékenyen vegyenek részt környezetük gondozásában.

A tevékenység célja:

- hogy a gyermekek a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetükről minél több ismeretet szerezzenek,
- megalapozódjon a környezetvédő - és szerető magatartásuk a tapasztalatszerzés során,
- egyszerűbb összefüggéseket, egymásrataltságot igyekezzünk megláttatni a gyermekekkel
- láttassuk meg a gyermekekkel, hogy amit az Isten teremtett az jó.

Feladatok:

- A környezet tevékeny megismeréséhez az eszközfeltételek biztosítása,
- az udvari, kerti munka gyermekméretű eszközeinek beszerzése,
- a természeti és társadalmi környezetben tapasztalati, élményszerzési lehetőségek a gyermekek fejlettségének, életkorának megfelelő közvetítése, tervezése,
- kirándulások, séták, megfigyelések, élmények bővítése,
- tágabb környezetünkről könyvek, filmek, fotók beszerzése, nézegetése, naprakész, a gyermek érdeklődését követő ismeretekkel rendelkezés,
- környezetük védelme érdekében szemléletformálás, példaadás, környezetünk ápolása, gondozása, szelektív hulladékgyűjtés szervezése
- alakítsuk a kulturált élet szokásait, környezettudatos magatartásukat a fenntartható fejlődés érdekében, helyes viselkedésüket a természeti és társadalmi környezet iránti esztétikai, erkölcsi, érzelmi viszonyaikat,
- biztosítsunk lehetőséget, alkalmat arra, hogy a gyermekek éljék át a megismerés örömét, kísérletezgetés lehetőségét.

A megismerés eszközei

- Kerti szerszámok /ásó, kapa, gereblye, hólapát, locsoló kanna, seprű, kosarak/ gyermek méretűek,
- nagyítók, tükrök,
- mérleg, tálak, poharak, csipeszek, üvegedények,
- természeti könyvek, képek, albumok,,
- terménygyűjtemények, kőzetgyűjtemények, csigák, kagylók stb...

- aktuális zöldségek, gyümölcsök, felhasználásuk eszközei: szűrők, darálók, gyúródeszka, szagatók, gyümölcscentrifuga, mikro stb...
- cserepes növények, hajtatások, csíráztatások eszközei, akváriumok,
- fényképezőgép, fotóalbum, video-filmek, televízió,
- élősarok.

Külső világ tevékeny megismerésére nevelés életkornak megfelelő tartalma

3-4 éves korban a környezet megismerésének tartalma elsősorban a közvetlen környezetükben szemléltethető, tapasztalható témákra szorítkozik.

Javasolt témák:

- Saját személyükkel való ismerkedés: testrészek, érzékszervek, azok funkciója, jelük,
- az óvodában, a csoportjukban dolgozó felnőttekkel, nevükkel, munkájukkal, ismerkedés,
- ismerjék meg az évszakokat, a természet változásaival, szerezzenek ezekről élményeket, gyakorolják az eszközök használatát,
- ismerkedjenek meg a közvetlen környezetükben fellelhető állatokkal, növényekkel, gyümölcsökkel, virágokkal, külső jellegzetességükkel, tulajdonságaikkal, színekkel, ízekkel, formákkal, illatokkal, számosságukkal, esztétikájukkal, hasznosságukkal, nagyságukkal, egyéb méretekkel,
- séták alkalmával gyakorolják, és sajátítsák el a gyalogos közlekedés alapvető szabályait,
- ismerjék fel a környezetükben előforduló közlekedési eszközöket.
- ismerkedjenek meg tágabb környezetük, idegen tájak élővilágával könyvek, diák, videofilmek, fényképek segítségével,

5-6 éves korban, már tágul a megismerhető világ témájában és mélységében egyaránt. A csoportszobában biztosítunk a kísérletezésre, a próbálkozásokra lehetőséget azzal, hogy sokféle eszközzel, anyaggal / csipeszek, nagyító, ollók, kés, mérleg mérőszalag, távcső stb../ és saját példával ösztönözze a gyermekek kísérletezési kedvét.

A környezettel való ismerkedés nem korlátozódik foglalkozásokra, hanem nagy része a szabadban, a természetes környezetben valósul meg a gyermekek aktív közreműködésével. A témakörök nagy része szervesen összekapcsolódik, ezért a megfigyelések során a környezetben rejlő összes látnivalót együtt kell szemlélni, végezni összehasonlításokat, keresni az ok-okozati összefüggéseket.

Az évszakokkal kapcsolatos megfigyelések hetekig tartanak, ez alatt a hosszú idő alatt alkalmuk van a változás folyamatában megfigyeléseket végezni.

A környezet megismertetése nem az ismeretek átadására korlátozódik, hanem a gyermekek állandó aktivizálásával, önálló gondolkodásuk fejlesztésére törekszünk. Olyan oktatási eszközöket alkalmazunk, amelyek felkeltik a gyermek kísérletező kedvét, és alkalmas a feladatok közös megoldására, a probléma megoldásra törekszünk arra, hogy a látottakon, hallottakon gondolkodjanak.

Az óvoda udvara is sok tevékenységre, megfigyelésre, munkára ad lehetőséget. Arra törekszünk, hogy minden évszakban, a különböző napszakokban a más-más tevékenységek feltételeit biztosítani tudjuk. Gondoskodtunk a különböző talajborításról: pázsitos, dombos, betonos, és virágos kertről. Van az udvarunknak árnyékos, fás-bokros és napos területe. Egyes munkákba /pl. udvar, kertgondozás/ szívesen vesznek részt a gyermekek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek ismerik közvetlen környezetükben a személyeket, növényeket, állatokat,
- ismerik a környezetük mennyiségi, formai, téri viszonyait, ismerik az évszakok nevét, és főbb jellemzőit, felismerik a különbséget,
- megfigyelőképességük fejlődött, észreveszik környezetük változásait, különbségeket, hasonlóságokat, azonosságokat, képesek csoportosítani különböző szempontok szerint,
- környezetük közlekedési eszközeit ismeri,
- a közlekedés számukra fontos szabályait ismeri, alkalmazzák
- ismeri a színeket, azokat tudják társítani bizonyos tárgyakhoz, növényekhez,
- ismeri a környezetükhöz tartozó intézmények rendeltetését/ posta, orvosi rendelő, iskola, könyvtár, /
- pozitív a viszonyuk a környezethez, a környezetvédő magatartásuk kialakult,
- ismerjék városukat, főbb épületeit, biztosan tud tájékozódni az óvoda környékén, lakóhelyük környezetében.

Ismerkedés a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival

A tevékenység célja, hogy a gyermekek lehetőséget kapjanak matematikával, geometriával kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, problémamegoldó tevékenységre.

Feladatok:

- Alkalmat biztosítunk a mindennapi tevékenységek, játék, szervezett tevékenységek során a matematikai mennyiségek és problémamegoldó tevékenységek végzéséhez, élmények szerzéséhez,
- felhasználjuk a természetes környezet adta lehetőségeket az összefüggések, tulajdonságok felfedezéséhez,
- a feladat megoldásában építünk a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésükre és az önálló problémamegoldás iránti igényükre,
- fejlesztjük a gyermekek egyéni megismerő képességét, problémamegoldásukat.

A megismerés eszközei:

- természetes anyagok, termények, termések,
- számlálható, összehasonlítható tárgyak, eszközök,
- tükrök /egész alakos és kézi /,
- geometriai formák,

A matematikai megismerő tevékenység életkornak megfelelő tartalma

3-4 éves korban megismerkedünk a gyermekek érdeklődésével, játékaival, használjuk a pontos kifejezéseket / mennyiségek, mértékegységek, formák stb. / melyeknek tartalmával megismerkednek a különböző tevékenységek kapcsán.

4-5 éves korban

- Tárgyak, személyek összehasonlítása, szétválogatása szabadon és megadott tulajdonságok alapján,
- mennyiségek összemérése hosszúságuk, adott irányú hosszmértékük, űrtartalmuk szerint,
- halmazok összemérése,
- Megszámlálás, leszámlálás kb. 6-10-es számkörben
- hosszúság és magasság mérés egységgel, a kirakott egység megszámlálása,
- tapasztalatszerzés a geometria körében, építéssel, különböző manipulációs tevékenységekkel,
- tevékenységek tükörrel, mozgás tükör előtt, tükörkép megépítése tükör mögött,
- tájékozódás a térben, síkban, irányok megkülönböztetése, kifejezések megismerése, használata.

5-6- éves korban

- Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása, szétválogatása, sorba rendezése kiemelt, megnevezett vagy felismert tulajdonságok szerint, egyszerű megállapítások megfogalmazása, igazságuk eldöntése,

Mennyiségek összemérése:

Tárgyak összemérése magasság, hosszúság, szélesség, vastagság, bőség szerint, különbözőség és egyenlőség kifejezése szóban,

- halmazok összemérése, elemeik párosítása kb. 12-20-ig,
- több, kevesebb fogalmának mélyítése párosítás segítségével,
- sorba rendezett elemek helye a sorban: sorszámok,
- mérések különböző egységekkel,
- tapasztalatok a darabszám változásáról – műveletek előkészítése,

Geometriai tapasztalatok bővítése:

- építés, gyurmázás minta alapján,
- síkbeli alakzatok összeállítása kettő-hat lapból, puzzle kirakások,
- építés meghatározott feltétel alapján,
- építőelemek és építmények összehasonlítása geometriai tulajdonságok szerint,
- tevékenységek tükörrel: mozgások tükör előtt / távolodás, közeledés / utánzás tükör előtt,
- építések szöges táblán,
- tükrös és nem tükrös alakzatok megkülönböztetése,
- tájékozódás a térben és a síkban ábrázolt világban, irányok azonosítása és megkülönböztetése, labirintusban tájékozódás.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Megértik az óvónő kérdéseit és követik gondolatát,
- képesek tulajdonságok szerinti válogatásra, sorba rendezésre, azok szóbeli kifejezésére,
- hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni,
- elő tudnak állítani elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet,
- tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig,
- másolással képesek megépíteni a mintával megegyező térbeli és síkbeli alakzatokat,
- felismerik az egyszerű síkbeli, térbeli geometriai formákat, egyes tulajdonságait meg is nevezik,
- 2-4 elemből álló alakzat tükörképét képesek megépíteni tükör segítségével,
- megkülönböztetik az irányokat, helyzeteket, képesek megnevezni térben és síkban egyaránt.

Speciális feladatok:

- Kétnyelvű csoportban tapasztalásokon, élménynyújtásokon keresztül az alapszókinccs elsajátítása, ez egyszerű kérdésekre egy- kétszavas válaszadás.
 - érzelemgazdagítás a természethez kapcsolódó hagyományörző tevékenységekkel
 - ismerjék meg a számokat német nyelven is 10-ig, német nyelven válaszoljanak a „wie viel?” hány?, mennyi? Kérdésre,
 - a relációk, ellentétek, nagyságok, különbségek megnevezése németül
- A kétnyelvű csoportban a környezetünk megismerése témakörei megegyeznek a magyar tevékenységgyűjteményben felsoroltakkal

- Durch Erfahrungen, Erlebnisse erwerben die Kinder den Grundwortschatz.
- Sie können auf einfache Fragen mit 1-2 Wörter antworten.
- Ihre Gefühle werden durch Pflege der Traditionen reicher.
- Die Kinder erkennen auf Deutsch die Zahlen von 1 bis 10, und antworten auf die Frage „Wieviel” auf Deutsch.

Einfache mathematische Begriffe (Menge, Größe, Form) verstehen und benutzen sie.

5.4.2. Mese, vers, kommunikáció

A mese a gyermekek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese által az emberi érzések a szeretet, a gyűlölet, nagyravágyás, jóság, szerénység, gonoszság viszonyait konkrét belső képi formában ismeri meg a gyermek. A mesét átéli, szereplőivel, szituációkkal azonosul, ebben rejlik a mese érzelemfejlesztő, jellemformáló hatása

A tevékenység célja, a kommunikációs képességek fejlődésének elősegítése, mások megértése, önmaguk kifejezésének fejlesztése, együttműködésük alakítása. A verssel, mesével, bábozással értékes irodalmi élmények nyújtása, ízlésformálás, a mese, a könyvnézegetés, a majdani olvasás iránti igényük felkeltése.

Ismerkedés a Bibliával, vallástörténeti irodalmon felhasználásával. A Biblia üzenetét közvetítő verseket különösen a keresztyén ünnepek alkalmára tanítunk, Bibliai történetek dramatizálunk az ünnepi alkalmakra.

Feladatok:

- A gyermek beszédfejlettségének, beszédértésének megismerése,
- az esetleges kommunikációs problémák kezelése, megszüntetésére a feladatok kidolgozása, megvalósítása, figyelemmel kísérése, szülővel, szakemberrel együttműködés,
- beszélgetések kezdeményezése, mindennapok lehetőségeinek kihasználása, példaadás / hangerő, hangsúly, hanglejtés, hangmagasság, beszédritmus, ránézés, ráfigyelés, kivárás, egész mondatban beszélés, összhang a mondanivaló tartalma, formája, és a mimika, mozdulat között/,
- az óvónő adjon módot arra, hogy a gyermek elmondhassa élményeit, érzéseit, minden tevékenység során ösztönözze arra a gyermeket, hogy beszéljen
- mindennapos mesélés, történet események, élmények elmondása, fontos az előadott szöveg biztos tudása, átélés, élményszerű előadás,
- kerüljük a beszédgátlást, és adjunk példát a helyes párbeszédre, ne vágjunk egymás szavába,
- 3-7 éves korig megfelelő irodalmi anyag összeállítása, csoportonként, a gyermekek fejlettségének megfelelően,
- a mese, a vers segítségével fejlesztjük a gyermekek erkölcsi ítéleteit, érzelmeit, a könyvhöz fűződő kapcsolatukat, szókincsüket,
- keresztyén ünnepekre versek tanítása

A kommunikáció és a beszédfejlesztés eszközei

- Paravánok, díszletek, bábok az ismert mesékhez,
- albumok / fényképekkel, óvodai, otthoni élményekről/,
- képes, rajzos könyvek,
- dramatizáláshoz: ruhák, jelmezek, fejdíszek, jelzések,
- mesekazetták,
- kommunikációs játékok, eszközök,
- társas játékok, könyvek, képek, lexikonok,
- video lejátszó, fényképezőgép, televízió, diavetítő, video kamera
- tükör, fújó játékok eszközei,

Az emberi kommunikáció rendkívül összetett folyamat, verbális, nonverbális síkon zajlik. A kommunikáció fontos része a metakommunikáció. Az ember sikerességében meghatározó a kommunikációjának a minősége, ezért programunkban hangsúlyos részt kap a kommunikációs fejlesztés.

A spontán helyzetek kihasználása az egész nap folyamán, természetes szituációkban, élethelyzetekben alakul. Itt nagy feladatunk van, milyen mértékben avatkozunk be a gyermekek aktuális beszélgetésébe, hiszen sajnos nem mindig jó példát hoznak a

gyermek a családi környezetükből. A szituációk, a tartalmak, az indulatok sokfélék lehetnek.

A szabad játék során megvalósuló szerepjáték, bábozás, dramatizálás fejlesztő hatása rendkívül nagy, aminek hatása az anyanyelvi nevelésen túl kiterjed a szocializációra is.

A mindennapok beszédhelyzeteiben a kisgyermek, utánnézéssel tanul. Az óvoda előtti kommunikációs intelligenciájára a család és a mikrokörnyezet hatása a jellemző. Ezért is rendkívül eltérő a gyermekek „induló” beszédkulturája.

Az óvodai kommunikációs nevelésben óriási szerepe van a környezet beszédkulturájának, az óvónő mintaadása kell, hogy példa legyen a gyermek számára. Viselkedésével, nem mindegy, hogyan, milyen mintát közvetít a gyermeknek.

A metakommunikáció szerepe a közlés tartalmának alátámasztásában igen nagy, az óvodás gyermek számára igen fontos a beszéd tartalmának megértésének megerősítésében. Ügyelni kell arra, hogy azonos magasságban, szemkontaktussal kommunikáljon a gyermekkel. A gyermek igénye szerint fontos az érintés, a simogatás, az ölbe ültetés, testközelség biztosítása.

Az óvodapedagógus beszéde modellértékű legyen /helyes artikuláció, beszéddallam, lassú, halk, kedves, sugározzon szeretetet/. Mindig az adott személyhez szóljon, hangját csak akkor emelje fel, ha az egész csoportnak szól a mondanivalója. A hangos beszéd zavarja a nyugodt légkört, és mások beszédének megértését, az egész gyermekcsoport beszédhangerejét megnöveli, így tartósan károsítja a gyermekek idegrendszerét is.

Az óvodapedagógus beszéde a legfőbb munkaeszköze, ez szükségessé teszi, hogy beszédét folyamatosan művelje. A nap folyamán alakuló páros helyzetekben, kiscsoportos szituációkban sokat tehet a gyermekek beszédfejlődésének elősegítéséért, helyes példamutatásával, illetve a gyermekek folyamatos meghallgatásával.

A gyermekek beszédritmusának, tisztaságának fejlődését elősegítik a különböző népi mondókák, tréfás nyelvtörők. Az adódó helyzeteket használjuk fel a mondókák, versek, ringatók, hintáztatók, lovagoltatók, eljátszására, megismertetésére, gyakorlására. Az óvónő a nap folyamán bármikor mesélhet a gyermekek kérésére, illetve verset, mondókát mondhat a szituációkhoz kapcsolódva. Lefekvés előtt mindennapos mesélés, éneklés elvárás az óvónőtől. A fejlettebb gyermek csoportokban ez időben a folytatásos mesék hallgatása is szükséges, ezzel is megteremthető a mese igénye.

Ösztönözze a gyermekeket az önálló mesemondásra, az ismert mesékből, vagy saját befejezésű, illetve költött mesélésre. A rendszeres mesélés bővíti a gyermekek szókincsét, kifejezőképességük fejlődését, fantáziájukat fejleszti.

A feltétel megteremtésére sok gondot fordítsunk abban a tekintetben, hogy változatos eszközöket biztosítsunk a bábozáshoz, dramatizáláshoz, illetve a beszédhibák javításához.

Kommunikációs kezdeményezésekkel, a drámajátékok felhasználásával szervezeten, motiváltan kiscsoportokban, csoportokban segítjük a beszéd fejlődését. A szabadidőben kezdeményezett dalokkal, mondókákkal, mesével próbáljuk felkelteni az együttjátszásra a gyermekek érdeklődését. A gyermekek szabadon dönthetnek, hogy

csatlakoznak-e a tevékenységekhez, vagy sem, de figyelemmel kell arra is lenni, hogy ne mindig csak ugyanazon gyermekek kapjanak szerepet.

Az éves, a heti lehetőségtervben megtervezzük a fejlesztés anyagát, törekedve a változatos módszerekre, eszközökre, mindenkor figyelembe véve a gyermekek fejlettségi szintjét. A lehetőségtervben leírtakat rugalmasan választjuk ki azokat az anyagokat, amelyek az adott helyzetekben a legmegfelelőbbek, illetve figyelve, és ösztönözve, segítjük a gyermekek önálló ötleteit, kezdeményezéseit.

A gyermekek beszédértésének, kifejezésének fejlődését az anyanyelvi játékok szervezésével segítjük elő. A beszéd formai oldalának fejlődésére a szakember, logopédus tanácsait kérjük ki, és vele az együttműködésük folyamatos.

Az anyanyelvi játékok közül:

- A beszédtechnikát fejlesztő játékok: hangsúly, tempó, hangerő, ritmus,
- A beszédmegértést segítő játékok: belső hallást, fonémahallást segítő játékok,
- Beszédkészség fejlődését segítő játékok: szókincs bővítő, szókereső játékok,

A drámajátékokkal segíthetjük a nonverbális kommunikáció fejlődését. Sokféle játékot alkalmazhatunk, mimika, tekintet, mozdulat stb.. a kifejezések gyakorlására. Alkalmazunk, kezdeményezünk olyan játékokat is, melyek során a verbális, nonverbális kommunikáció minél több elemét együttesen alkalmazzuk.

A szituációs játékok során lehetőség nyílik a mindennapos helyzetek eljátszására, az élmények, problémahelyzetek feldolgozására, melynek során a gyermek saját élményeit, érzéseit kifejezni úgy, hogy másik személy szerepébe bújik.

Dramatizálás, bábozás folyamán eljátszhatnak a gyermekek már ismert meséket, verseket, azok átköltött változatát, illetve improvizált eseményeket is. Keresztyén ünnepek alkalmával, a nagyobb csoportosokkal Bibliai történeteket dramatizálunk. Segítjük a gyermekeket azzal, hogy megfelelő eszközöket, időt biztosít a játékra. Támogatni kell az önálló, egyéni kezdeményezéseket, a gyermekek közös megvalósítási törekvéseit, azt, hogy a gyermek saját érzéseit fejezhesse ki. Így segíthetjük az önismeretük fejlődését, a másokra való odafigyelést, a helyzetfelismerésüket, problémamegoldásukat, kapcsolatteremtő képességüket. A drámajátékok a gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe véve már 3 éves kortól alkalmazhatók. A zene segítségével fokozhatjuk a beleélést, a motiválást.

A mese egyik legfontosabb eszköze az együttlétnak, a gyermek lételeme. A szereplők helyébe való beleélés, azonosulás, a mondanivaló átélése, erkölcsi normákat, ítéleteket közvetít. A mesélés hangulatának megteremtése, a csend, a nyugalom, a jó hangulat tovább fokozza a gyermekek beleélését, érdeklődését. Kialakítjuk azt a szokást, hogy a mesélést csendben hallgassák a gyermekek. Legfontosabb elvárás, hogy az óvónő hibátlanul, pontosan, átéléssel, beleélőn, magával ragadóan tudja közvetíteni a mesét. Elhelyezkedése olyan legyen, hogy a gyermekcsoportból mindenki láthassa az arcát, hiszen mimikájával hangsúlyozza a meseszereplők érzéseit. A két óvónő együtt meséljen, bábozzon a gyermekekkel.

A mese és egyéb kezdeményezések időpontját, tartamát a gyermekek érdeklődése szabja meg.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek tisztán, érthetően, a lényegre törően tudják kifejezni gondolataikat,
- a felnőttek és társaik beszédét megértik,
- beszédkultúrájuk fejlődött, mondanivalójukat természetes módon képesek előadni,
- szeretik a mesét, szívesen mondanak verseket, meséket,
- több verset, mesét ismernek, előadnak
- szívesen báboznak, dramatizálnak, improvizálnak általuk kitalált történeteket, képesek a szerepek eljátszására, a közös előadásukra,
- emlékezetből sok verset, mesét ismernek.
- értelmi fejlettségüknek megfelelően ismerjenek néhány bibliai témájú történetet.

Egy évben 10-15 új mesével ismerkedjenek meg a gyermekek, ebből a 4-5 évesek 1-2, az 5-6-7 évesek 3-4 mesét feldolgoznak bábozásra, dramatizálásra.

Korcsopontonként 12-20 új, különböző hosszúságú és nehézségű verset, mondókát ismernek meg, ennek kb. felét emlékezetből is képesek felidézni.

Speciális feladatok:

- A kétnyelvű csoportban a mese, vers nyelvi eszközeinek (szókészlet, hangutánzó szavak, sztereotípiák) megértése, játékos gyakorlása, elsajátítása.
- a német népmesekincs, népi mondókák, versek és kiszámolók megismertetésével a beleélés és az identitástudat erősítése.
- pozitív érzelmi viszony kialakítása kultúrájának gyökereihez, értékeihez.

A nemzetiségi kultúrkincsből az anyanemzet irodalmi kultúrájából tudatos válogatással állítjuk össze helyi programunknak a megfelelő tevékenység tartalmát.

A német népmesék, mondókák, irodalmi mesék kiválasztásakor figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségi szintjét (szövegértés, empatikus képességek). Igyekszünk a német népmesekincs legjobb és legegyszerűbb darabjait kiválasztani. Ezeket leegyszerűsítve mindig szemléletesen, eszközök segítségével adjuk elő (báb, illusztráció, képeskönyv, óvónő szerepjátéka, mesedramatizálás).

A felhasznált segédeszközök egész nap a csoport rendelkezésére állnak, lehetőséget adva az újra átélésre, a többször hallott szó és mondatformák gyakorlására.

A mesék, versek, mondókák, kiszámolók feldolgozásában nagy szerepet kapnak a bábok. A báb egyszerre szól a szemhez, a fülhöz, érzelmeket vált ki és a párbeszédese jelenetek lehetővé teszik a gyermekek bevonását, részvételét a cselekménybe.

Dem Alter der Kinder entsprechend wählen wir aus dem Kulturschatz kurze Geschichten, Märchen, Gedichte, Reime aus.

Die deutsche Volksmärchenschatz, Volksreime, Abzählreime stärken ihre Identität, die Kinder erleben die Märchen.

Durch das Märchen entstehen positive Gefühle zu ihren Kulturwurzeln und Werte.

Wir vereinfachen die Märchen und benutzen einfache Sätze, was die Kinder leichter verstehen können. Zum Märchen benutzen wir mehrere Methoden z.B.: verschiedene Puppen, Fingerpuppen, Schattentheater, Bilder, Bilderbücher.

Die Kinder dürfen mit damit den ganzen Tag spielen.

Die Puppen haben eine große Rolle, die Kinder können die Geschichte verstehen, weil die auf mehrere Sinne wirken. Es gibt die Möglichkeit, die Kinder ins Märchen einzuziehen. Es wird ein Dialog zwischen Puppe und Kinder entstehen.

5.4.3. Rajzolás, mintázás, kézműves tevékenység

A tevékenység célja: A gyermekek fantáziájának, önkifejezésének, esztétikájuknak, manuális tevékenységüknek, ismereteiknek, eszközhasználatuknak fejlesztése.

Feladatok:

- Az eszközök biztosítása, lehetőségek megtanítása, szokások kialakítása,
- A jó légkör, élményszerű szín és formavilág megismertetése
- egyes technikák megtanítása, anyagok és technikák kombinálhatósága
- a szabad választás lehetőségének megvalósítása / téma, technika, színek kiválasztása/,
- az egyes gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése, sikerélmény nyújtása
- a gyermekek számára elérhető helyen álljanak rendelkezésre a mintázás, rajzolás, barkácsolás, festés eszközei, melyeket folyamatosan biztosítunk,
- együttes, közös munkákra motiválás, csoportszobák, óvoda díszítése,
- ünnepekre, keresztyén ünnepekre aktuális díszítések készítése, ajándékozása.

A gyermekek ábrázoló, alkotó tevékenységéhez az eszközök biztosítása óvónői feladat. Az eszközökkel való ellátottságban a szülők támogatását lehet kérni.

Az ábrázoló tevékenység eszközei:

- vastag ceruza, vastag zsírkréta,
- színes és grafit ceruzák,
- különböző minőségű papírok,
- ollók / balkezes, jobbkezes, forma-vágó, kisolló/
- gyurma, agyag, kifőzhető gyurma, lisztgyurma, só gyurma, gipsz,
- mintázáshoz szükséges mintavágók, szaggatók, sodrók, gyúródeszka,
- gombok, gyöngyök, flitterek,
- fonalak / fűzéshez, varráshoz, kötéshez, szövéshez /
- tempera, víz, és egyéb festékek,
- ecsetek / vastag, vékony /,
- szövőkeretek, körmöcskék / különböző forma, méret /,
- ragasztók a különböző anyagokhoz,
- papírok /különböző méretű festéshez, rajzoláshoz, hajtogatáshoz, vágáshoz, barkácsoláshoz /
- barkácsolás eszközei: csavarhúzó, kalapács, fogó, kisfűrő, szegek, csavarok, fűrész, fa, lécek, lapok stb....,
- textíliák, gyapjú, és más természetes anyagok, termékek

A csoportszobában egy nyugodt helyet alakítsunk ki az ábrázoló tevékenységhez, ahol megfelelő időt tölthetnek, önállóan is elvehetik azokat az eszközöket, amellyel dolgozni szeretnének. A csoport napirendjében az is fontos, hogy kialakuljon a gyermekekben, hogy az ábrázolást, barkácsolást mely időpontban lehet végezni a csoportokban. Feladatunk, hogy változatos eszközöket biztosítsunk a tevékenységhez, ezzel is motiválva a gyermekeket a cselekvésre. Ügyelni kell arra, hogy, ha nem is azonos időben, de minden gyermek megismerje kellőképpen az eszközök használatát. Az ábrázolás, és egyéb tevékenységekbe naponta a kötetlenül 2-3 óra időtartam alatt bármikor legyen lehetősége a gyermeknek bekapcsolódnia.

A gyermekek ábrázoló tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérjük. A gyermek fejlődését legfőképpen úgy segíthetjük, ha a gyermekeket hagyjuk saját elgondolása, saját élményei szerint alkotni. A gyermeknek csak akkor segítünk, ha tartósan stagnál, nem ábrázol, akkor is csak az egyes technikák megtanulásában. A legfontosabb az, hogy a gyermek örömmel végezze a tevékenységet. Az elkészült alkotásokat kiállíthatják, vagy saját fiókba, vagy albumba lehet elhelyezni.

A 3-4 évesek ábrázolása a firka időszakában a gyermekek még nem ábrázoló szándékkal tevékenykednek. Ebben az időszakban az eszközök, a mozgás, a színek, a „varázslat” jelent sikert, örömteli tevékenységet a gyermeknek. Fontos ebben az időszakban, hogy minél több eszköz használatával ismerkedjen meg a gyermek, megfigyeléseink alapján újabb és újabb eszközökkel ismertetjük meg a gyermekeket, de mindig a fejlettségüknek megfelelővel.

Az 5-6-7 évesek ábrázolásában előtérbe kerül a figurativitás, továbbá bővül az eszközhasználat, illetve az anyagfelhasználás köre. A bonyolultabb fejlettebb technikával, a technikák kombinálásával, a téma választásával is minőségi előbbre lépés állapítható meg. Ennek feltétele a fejlettebb finommozgás kialakulása a gyermekeknél. Különbség tapasztalható a fiúk és lányok ábrázolása között. Ez különösen jellemző a témaválasztásra, és a technikák eltérésére. Figyelemmel követjük az eltérő szándékok megvalósítását. Az ábrázoló tevékenység után kevés érdeklődést mutató gyermeket érdekes témával, eszközzel, technikával igyekezünk motiválni. A gyermekek alapos ismerete szükséges ahhoz, hogy a gyermek érdeklődését fel tudjuk kelteni. A rajzolást általában a finommotorika fejletlensége miatt utasítják el a gyermekek, legfőképp a fiúk. Már kiscsoporttól fontos feladatunk, hogy a jelenségre felfigyeljünk, és próbáljuk őket különböző módszereket felhasználva sikerélményhez juttatva fejleszteni.

Mértékletes módon nyújtunk segítséget a forma, az arányok, az elhelyezés tekintetében, ha szükséges. Legfontosabb, hogy ösztönözzük, különösen az egyedi ábrázolás megoldásokban a gyermekeket.

Éves lehetőségtervet készítünk, ami tartalmazza a technikák tanulását, az évszakokkal kapcsolatos anyagok bevitelét az ábrázolásba, illetve megfigyelése alapján a fejlesztési tervét az egyénekre és a csoportra egyaránt.

A gyermekek témaválasztását tiszteletben tartjuk, legfeljebb a téma bővítésére teszünk ajánlatot, indirekt módon, hogy a gyermek fantáziáját megmozgassuk.

A gyermekek alkotásainak megbecsülésére mintát, ötletet adunk azzal, hogy értékeljük a pozitívumok kiemelésével, illetve a társak előtt is megdicsérik, a jól sikerült alkotásokat, és azokat a gyermekeket, akiknek az ábrázolásában fejlődés mutatkozik azzal is, hogy egy új technikát alkalmazott.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek sokféle ábrázolási technikát ismernek meg, szívesen ábrázolnak,
- A különféle anyagok, eszközök tulajdonságairól, felhasználási lehetőségekről szereztek tapasztalatot,
- Az ábrázolásuk témájára jellemző az önálló választás, változatosság, tervezés,
- Közös alkotások létrehozására, megtervezésére képesek,
- Ábrázolásuk tételrendezése fejlődött, szín gazdag, részleteket bemutató,
- Vizuális észlelésük, finommotorikájuk fejlett, feladattudatuk fejlődött,
- Ábrázolásukkal közvetlen környezetük szépítésében, csinosításában is részt vesznek, ezzel a szép környezet iránti igényük is fejlődött,
- Ábrázolásukkal az ajándékozás örömét is fejlesztjük.

Speciális feladatok:

- Kétnyelvű csoportban tevékenység közben ismerkednek a sajátos szín és formavilágukkal.
- érzelmi kötődés kialakítása a nemzetiségek kultúráját tükröző tárgyi emlékekhez (viselet, népi szöttesek, eszközök)
- manuális tevékenységek közben az óvónő verbális modellnyújtásával kommunikációs helyzetek létrehozása, a német nyelvi megnyilvánulásokra motiválás.
- Bei Tätigkeiten erkennen die Kinder die Farben, Formen.
- Die Kinder erkennen den ungarndeutschen Kulturschatz.
- In die Tätigkeit sagt die Erzieherin immer auf Deutsch, was sie tun danach verstehen die Kinder die Aufgaben.

5.4.4.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodáskor a magyar zenei anyanyelv megalapozásának a korszaka. A református óvodai nevelés óriási lehetősége, hogy ebben a korban megismerkedjenek a református zenei anyanyelvvvel.

A zenei nevelés célja, a gyermekek zenei érdeklődésének a felkeltése, zenei ízlésének alakítása, Közös énekléssel, játsszással elősegíteni a zenei hallásuk, ritmusérzékük, esztétikus mozgásuk fejlődését.

Az óvodai zenei nevelés célja a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása. Fontos a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, érzékelési készségének harmonikus, szép mozgásának fejlesztése. A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia. A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget. Olyan szavakkal is találkozhat a gyermek, amelyeket hétköznapi beszédünkben már nem fedezhet fel, s ezek megértését a játéksituáció segíti.

Feladatok

- A zenei tevékenységek feltételeinek biztosítása,
- a keresztyén szellemiség a zenei nevelésen keresztül az egész nap folyamán jelen legyen;(napkezdő, áhitatra hívó, áhítatból kivezető, imádság előtti és utáni, lecsendesítő, étkezés előtti és utáni, elalvás előtti és utáni, napzáró ének)
- a 3-7 éves gyermekeknek alkalmas zenei anyag használata,
- református, keresztyén énekekkel ismerkedés,
- mindennapos éneklés, zenehallgatás, egymás megünneplése
- hangszerek, magnó, lemezek hallgatása,
- kellékek, emblémák biztosítása,
- óvónők hangszeres játéka,
- népdalkincsünkkel, egyházi énekekkel az óvónő ismertesse meg a gyermekeket

Énekek, dalos játékok eszközei:

- dob, cintányér, ujjcintányér, különböző zörgők, háromszög, xilofon, ritmusedobok, sípok, furulyák,
- óvónők által használt hangszerek: furulya, xilofon,
- énekes játékok eszközei: fejdíszek, jelzések, ruhák,
- magnetofon, kazetták, CD-k,
- jelmezek

A zenei képességfejlesztési anyag feldolgozása az óvodákban használt, elterjedt zenei nevelést segítő szakirodalom / többségében Forrai Katalin: Ének az óvodában/ alapján történik. Fontos a zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan, hogy gyermekeink örömmel, érzelmi gazdagsággal, felszabadultan énekeljenek, zenéljenek.

Egy-egy gyermekdal valódi dráma, a gyermekek feszültséggel teli helyzeteket élnek át, a játék végére ezek oldódnak. Eközben dolgozik a képzelet, az intellektus, a gyermek emberi kapcsolatokban való eligazodást tanul, közben fejlődik esztétikai, viselkedési és magatartási kultúrája. Alapvető, hogy a megfelelő légkör biztosítsa az érzelmi motiváltságot. Az ének, a zene segít ebben, hiszen a dal ritmusa, lüktetése önmagában is mozgásra serkent.

3-4 évesek számára rövid mondókákat / 8-10/ és dalokat / 10-15 / , valamint egyszerű játékos mozdulatokkal kísért dalos játékokat válasszon az óvónő. A mondókák, dalok az ismétlődő mozdulatok, az érintés a felnőtthöz kötődő testközelség kívánalmainak feleljenek meg. Az ölbeli, az arc, ujj, kéz játékok, a lovagoltatók, hintáztatók óvodakezdekskor mind hozzájárulnak a gyermek-óvónő kapcsolat kialakításához. A mondókák, dalok ritmusát az együttmozgással átveszi a gyermek az együttjátás során.

Az óvónő a mindennapok során sokat énekeljen, teremtsen alkalmat a közös éneklésre, mozgásos játékokra, mutogatókra. Különböző mozgásokkal érzékeljék az egyenletes lüktetést, a halk-hangos, lassú-gyors beszéd, éneklés közötti különbséget tapasztalják meg.

4-5 évesek ismerjenek /8-10 / mondókát, kiszámolót, / 15-18 / éneket, dalos játékot. Ezek kapcsolódjanak a gyermeki ünnepekhez, egyéb ünnepekhez, népi

gyermekjátékok is szerepeljenek a repertoárban. A gyermekek az egyenletes lüktetés mellett ismerkedjenek a dalok ritmusának érzékelésével, és különböző módon gyakorolják azt. A halk-hangos, lassú-gyors, magas-mély beszéd, éneklés, mondókázásra is sok alkalmat kell biztosítani. A gyermekek ismerkedjenek a hangszerek használatával, azokat gyakorolják több alkalommal is. Próbálkozzanak a dalokhoz táncok, mozdulatok, szerepes játékok, szövegek kitalálásával.

5-6 évesek ismerjenek meg mondókákat, csujjogatókat, csúfolókat, kiszámolókat/ 8-10 /, énekeket, dalos játékokat, alkalmi dalokat /18-25/. Az óvónő rendszeresen játsszon hangszereken, a gyermekeknek is mind több hangszerhasználatot kezdeményezzen. Repertoárjában az alkalmi dalok mellett a természetről, állatokról szóló tréfás dalok is szerepeljenek. Mind több helyzetet teremtsen az óvónő arra, hogy a gyermekek szabadon mozoghassanak, saját kitalált mozgásukkal is, ugyanakkor egyszerű tánclépéseket ismerjenek meg, illetve különböző körökben, kanyargókban, hullámvonalban, bújásokkal tudjanak egyenletesen járni. Ismerkedjenek meg a dallambújtatással, az ismert dalokon gyakorolják azt. Ismerjenek fel dalokat, mondókákat ritmusukról is.

A dalos játékok kellékei, a hangszerek a nap folyamán is álljanak a gyermekek rendelkezésére. Alakítsa ki az óvónő a csoportban azt az időszakot, amikor a gyermekek más csendes tevékenység zavarása nélkül használhatják a hangszereket. Folyamatosan gyakorolhassák az egyes hangszerek használatát.

Az óvoda ünnepeihez kapcsolódva színvonalasan állítsa össze a csoportja énekes anyagát is.

Speciális feladatok:

- A kétnyelvű csoportban a német népi játékok, gyermekdalok megismertetése, megszerettetése.
- ismerkedés a nemzetiség táncaival, egyszerű tánclépések, mozdulatok megtanítása.
- zenehallgatás útján a német népdalkincs bemutatása- érzelmi ráhangolás.
- „A tudat alatti nemzeti vonások legjobb megalapozója a néphagyomány – elsősorban játék és gyermekdalaival. Az óvodában történik az első alapvetés, az első meghatározó zenei élmények gyűjtése.”
- Megismertetjük a gyermeket a német dalok és táncok sajátos ritmus és dallamvilágával. A gyermektáncok, a gyermekdalok, a dalos játékok, a közös éneklés és mozgás öröme segítségünkre vannak a hagyományok megismerésében, megszerettetésében.
- Óvónőink ismerik a német népdalkincs legjavát, zenehallgatási anyagukba élménynyújtásként beépítik azokat. A német népzenei tánc- és mozgáskultúra megismertetésére és megszerettetésére felhasználjuk a hang – és videó kazettára felvett gyűjteményünket is.
- Az élőzenével (tangóharmonika) jeles napjainkon és ünnepeink alkalmával ismerkednek meg a gyermekeink. Táncainkban figyelembe vesszük, hogy a nehéz lépések nem felelnek meg gyermekeink mozgásfejlettségének, ezért törekszünk egyszerű, táncos mozdulatok és térformák alakítására.

- Kelléktárunk (viselet, kiegészítők, fejdíszek stb.) még szegényes, de folyamatosan bővítjük (gyűjtőmunka, saját készítés).
- Iskolába lépés előtt kialakul egy erős kötődés a német zenei és mozgáskultúrához. Önállóan mondják a tanult mondókákat, kiszámolókat, aktívan részt vesznek a kezdeményezett énekes és mozgásos játékokban.

Die Kinder können die ungarndeutsche Volksmusik, Kinderlieder kennenlernen. Durch die Musik rufen wir gefühlmäßig Bindungen und Interesse aus den Kindern zur deutschen Sprache und deutscher Minderheit hervor.

Zur musikalischen Entwicklung benutzen wir verschiedene Instrumente und die Kinder erkennen noch die traditionellen Instrumente.

Die Volkslieder bieten viele Möglichkeiten, um den deutschsprachigen Wortschatz der Kinder zu fördern.

Die Erzieherin macht den Kindern das ungarndeutsche Volkstanzgut bekannt. Die Kinder tanzen in der Tracht. Die Erzieherin zeigt einfache Schritte, was die Kinder leicht lernen können.

Die Kinder haben schon vor der Schule eine starke Verbindung zur Musik und zum Bewegungskultur. Sie lernen die Reime und Auszähler selbständig und nehmen gerne an Spiele Teil, die mit Musik und Bewegung verbunden sind.

Fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- Sok mondókát, dalos játékot ismernek a gyermekek,
- megismerkednek a mindennapokra és a keresztyén ünnepekre alkalmas református zenei anyanyelvvel,
- örömmel énekelnek, játszanak egyedül és közösen is,
- érzik a beszéd a mondókák, dalok egyenletes lüktetését, ritmusát, annak ritmusára tudnak mozogni,
- ismernek különböző egyszerű tánc lépéseket, járásformákat,
- a szerepeket elő tudják adni, képesek eljátszani is,
- megismerkednek 2-3 hangszer használatával.

6. AZ ÓVODA SZERVEZÉSI ÉS MŰKÖDÉSI RENDJE

6.1. Szervezeti és időkeretek

Igény és a jelentkezések szerint alakítjuk a csoportokat az aktuális helyzetnek megfelelően.

A programunk alkalmas mindkét csoportszerkezetre, viszont az óvodán kívüli programok /pl. úszás, színház alkalmával /a homogén csoportokkal való működés a megfelelőbb.

A szülők igénye többségében az, hogy lehetőleg ne váltson csoportot a gyermek az óvodai nevelés során. Ha a csoportváltás elkerülhetetlen a szülőket erre tapintatosan,- a szükségességet, és az előnyeit feltárva- kell meggyőzni.

Programunk szerint az óvodánkban nem csoportokra, hanem a gyermekek közötti különbségek, az egyéni fejlettség figyelembe vételével tervezünk. A különböző

életkorú csoportoknál nagy odafigyelést igényel a korcsoportok programjának egyeztetése.

Az óvodai élet megszervezése:

HETIREND

A hetirend nem napokhoz kötött tevékenységet jelent programunk szerint, hanem egy-egy környezeti téma köré, esetenként az ünnepeinkhez kapcsolódóan csoportosítva komplex módon dolgozzuk fel az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket különböző tevékenységeken keresztül, figyelembe véve a csoportok egyéb programjait is,- így pl., az úszást, vagy tornaterem használatot, színházlátogatást.

A program alkalmazásakor az óvodás korú gyermek legfőbb tevékenységét a játékot vesszük kiinduló pontnak a heti –és napirend kialakításánál.

A testnevelésen kívül csendes perceket, a mesét, a verset, az éneket, a kommunikációs játékokat tervezzük a mindennapokra a külső világ megismerése, ünnepi, évszakok, hagyományok adta aktualitások köré.

A kötött, a kötetlen, a mikro-, vagy egész csoportos foglalkozások szervezése, az óvónő saját választása, attól függően, hogy melyik a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.

Az egyéni fejlesztéshez az óvodapedagógusok átfedési ideje ad időben lehetőséget, aminek hatékony kihasználásával, a kompenzáció és a tehetséggondozás is megvalósulhat.

A hetirendben, a napirendben a csoportok óvónői összehangolják a közösen használt helyiségek igénybevételének rendjét, figyelembe véve az összes érdeket.

A napirend rugalmas változtatásával, biztos pontjaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenységre, megfelelő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket kapkodás nélkül a saját tempójukban, indokolatlan sürgetés nélkül befejezhessék. A napirend és a hetirend kialakításánál figyelembe vesszük a helyi sajátosságainkat, az egyes csoportok speciális helyzetét, igényeket, programokat, hagyományokat, évszakokat és az egyéni állapotokat.

Mindezek figyelembevételével törekszünk a rendszerességre, biztonságra.

NAPIREND

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉG
6,- 8.30 óráig 2 óra 30 perc	Gyülekezés, játék, szabadon választott tevékenység, reggeli, testápolás,
8.30-tól-9.10-ig 40 perc	Reggeli áhítat, imádság, reggelizés.
9.10-től-11.55-ig 2 óra 45 perc	Kezdeményezés, testnevelés, egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztés, tehetséggondozás, levegőzés, gyógytestnevelés, logopédiai foglalkozás, alapozó mozgásterápia
11.55-12.45 óráig 50 perc óra	Öltözködés, testápolás, készülődés az ebédhez, asztali áldás ebédelés
12.45-14.45 óráig 2 óra	Testápolás, készülődés a lefekvéshez, imádság, Bibliai történettel ismerkedés, elalvás előtti ének, mese, pihenés, alvás.
14.45-17 óráig 2. 1/4 óra	Öltözködés, testápolás, uzsonna, szabadon választott tevékenység, levegőzés, játék, mozgás a szabadban

6.2. A nevelőmunka tervezése, dokumentálása

A nevelőmunka tervezése és dokumentálása a csoportnaplóban történik. A naplóban rögzítjük a gyermekek és a csoport adatait a szokás és szabályrendszert, a heti tervet, valamint az év folyamán feldolgozásra kerülő zenei és irodalmi anyagot, bibliai történeteket, a hagyományos ünnepek időpontját is megtervezzük.

A heti tervben meghatározzuk a hétre tervezett meséket, verseket, ábrázolási technikákat, a zenehallgatás anyagát, és a testnevelés mozgásanyagát, képességfejlesztést. Összeállításkor a témaköröket bontjuk heti, illetve napi egységekre.

A gyermek anamnézisének lapját a szülők töltik ki

A gyermekek fejlődését fejlettségmérő lapokon dokumentáljuk /program melléklete szerint/. A fejlődés regisztrálása folyamatosan a DIFER programcsomag mérésével történik. A felmérésekkel megállapítjuk a gyermekek fejlettségének szintjét, a fejlődési zavarokat, a megtorpanást, a kiemelkedő tehetséget, segítségünkre van a differenciált feladatadásban.

6.3. A pedagógiai program megvalósulásának ellenőrzése, értékelése

Célja: a HPP megvalósulása a nevelési gyakorlatban.

A csoportok ellenőrzésének célja megfelelő információ biztosítása a programban meghatározott nevelőmunka tartalmáról, színvonaláról, hatékonyságáról. A nevelőmunka értékelését külső-segítő és belső ellenőrzéssel valósítjuk meg.

Az ellenőrzés módszerei:

- Látogatás,
- Vizsgálat.

Az ellenőrzés feltételei:

- Szándék, cél, idő, szempontok előrejelzése
- A módszertani szabadság elfogadása
- Differenciált bánásmód

Az ellenőrzés követelményei:

- Tényszerű,
- folyamatos,
- tervszerű,
- konkrét.

Programunk ellenőrzésében és értékelésében minden óvodapedagógus részt vesz a vezető irányításával. A konkrét feladatokat, időpontokat és módszereket az óvoda éves munkatervében határozzuk meg.

Általános értékelési szempontok:

- a program működőképessége,
- a célok, eredmények összevetése,
- az elvégzett tevékenység jellemzése, hatásának mérése.

A teljesítés mérése:

- Minden nevelési évben folyamatosan történik.(hospitálások, bemutatók, az óvónők beszámoltatása, megbeszélése, csoportdokumentumok ellenőrzése,
- Rövid és hosszú távú célok megvalósulásának vizsgálata, az eredmények összevetése a kitűzött célokkal feladatokkal.
- Döntés a korrekcióról, módosításokról.

A program vizsgálata

➤ Bevezetés előtt	nevelőtestület és szakértő
➤ Bevezetés közben	nevelőtestület és vezető
➤ Bevezetés után	4 évente szakértő bevonásával

A program ellenőrzése, elemzése, értékelése

Az óvodapedagógusok munkájában a program nagyfokú önállóságot biztosít, ami nagyfokú felelősséget vár el, illetve magas szintű szakmai tudást igényel. A megvalósítás eredményét egyrészt az önellenőrzés eszközeivel kívánjuk mérni, másrészt pedig azzal, hogyan alakul a gyermek viszonya az óvodához, óvodapedagógushoz, a felnőttekhez. Az óvoda munkájának minősítői a gyerekek és a szülők is.

A program sikeres megvalósításának mutatóit a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén című rész tartalmazza.

Az intézményvezető, és annak közvetlen segítői az intézményvezető helyettes, a munkaközösség vezető, a program írói, az óvónők a sikeres megvalósítás legfőbb

segítői, ellenőrzői. Lehetőleg az adminisztrációs munka szaporítása nélkül értékeli, elemzi a nevelőmunka színvonalát.

Az intézményvezető és a fenntartó együttműködésével teremtik meg a program megvalósításának tárgyi, személyi feltételeit.

Az ellenőrzés, elemzés, értékelés módszerei:

- dokumentumok elemzése,
- feltételek vizsgálata,
- nevelőmunka közvetlen megfigyelése,
- beszélgetések,
- önelemző értékelések,
- közös szakmai beszélgetések,
- szülők visszajelzései,
- iskolák visszajelzései,
- szakmai segítők visszajelzései

7. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

7. 1. Kapcsolattartás formái a családdal

A család és az óvoda együttműködése jelentősen hozzájárul az eredményes keresztyén neveléshez. Az együttműködés célja a gyermekek optimális fejlesztése. A család és az óvoda közötti jó kapcsolat kialakításában jelentős szerepe van az óvodapedagógus személyiségének, a bizalom megteremtésének, kapcsolatteremtő képességének, gyermekszeretetének, hitelességének, szakértelmének. A családról szerzett információkat bizalmasan kell kezelnünk

A család és az óvoda kapcsolatában a csoport óvónőin kívül az intézmény valamennyi dolgozójának feladata a segítőkész, udvarias, felelős magatartás.

A gyermek megismerése érdekében az alábbiakról kell tudnunk:

- A család értékrendje, életvitele,
- A család szerkezete, generációk, szülők kapcsolata, együttélés,
- A gyermek helye a testvérkapcsolatban,
- Szülők ambíciói, szokásai, hobbyja.
- A szülők gyermekismerete, nevelése, elképzeléseik,
- A család szociális helyzete,
- Óvodával szembeni elvárásaik

A család bármikor betekinthez az óvoda életébe, hogy megfigyelhesse az óvoda életét, gyermeke óvodai tevékenységét, viselkedését.

Közös kirándulásokat, rendezvényeket szervezünk, melyek során kérjük a szülőket az aktív részvételre a lebonyolításban. Egyházi ünnepeinken, szeretetvendégségünkön való részvételükkel lehetőséget adunk a keresztyén szellemiségünk megismerésére. Az óvodapedagógus, mint kezdeményező járjon elő abban, hogy a szülők és a testület viszonya megfelelően alakuljon, a kölcsönös tisztelet és segítségnyújtás jellemezze.

Az összejöveteleket olyan időpontokban tervezzük, hogy a család részvételét ne akadályozzuk. A hirdetőtáblák mellett a személyes meghívást tartjuk a legfontosabbnak.

A kapcsolattartás formái

Családlátogatás célja, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermeket közvetlen környezetében, megbeszéljék a beszoktatás során felmerülő problémákat, felmérje a gyermek helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről szokásairól. A gyermek érdekében – szükség szerint a gyermekvédelmi felelőssel is – végzik a családlátogatást.

Családlátogatásra a szülők igénye szerint megyünk.

A fogadóórák a legjobb alkalmak arra, hogy a gyermekekről információkat cseréljen, a tapasztalatokat, eredményeket megbeszélje a szülő és a pedagógus. Az óvónők legalább havonkénti rendszerességgel, illetve igény szerint tartanak fogadóórát.

A fogadóórák időpontját a csoport hirdető táblájára egész éven át ki kell tenni.

A mindennapi találkozások a kapcsolattartás leggyakoribb, és egyben az aktualitások miatt legfontosabb formái. Ilyenkor csak rövid információ cserére van lehetőség, a leglényegesebb aznapi dologról.

A szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermekeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat beszéljük meg. Az óvónő kérje ki a szülők véleményét, javaslatát, a gyermekeket érintő kérdésekben. Beszéljen a csoport eredményeiről, problémáiról, tervekről.

A nyílt napokon a szülőknél lehetőséget biztosítunk a napi óvodai életbe való betekintésre. Megfigyelheti a gyermekét a társai között, hogyan viszonyul az egyes óvodai tevékenységekhez.

A befogadás ideje alatt a szülő már megismerkedhet a szülőtársakkal, más gyermekekkel, az óvodában dolgozó felnőttekkel, házirenddel, a csoport szokásaival, a gyermekeket ajándékkal várjuk.

A faliújságokon tájékoztatjuk a szülőket a csoportok aktuális tevékenységéről, szervezésekről, lehetőségekről.

7. 2. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Az óvoda és a gyülekezet kapcsolata

Fontosnak tartjuk az óvoda és a gyülekezet kapcsolatát, hiszen a közös alkalmakkor tapasztalja meg a gyermek, hogy a felnőttek is szeretettel és alázattal fordulnak Istenhez. A gyermek érzi a közösség szeretetét, törődését. A gyülekezet tagjai ismerik

a református óvoda nevelőmunkáját, segítik azt, lehetőséget ad nagyobb ünnepek alkalmával a gyülekezeti, a család és az óvoda valamennyi munkatára közös áhítaton való részvételére.

Bölcsődéből érkező gyermekek érdekében ismerkedünk az ott kialakult szokásaikról.

Az általános iskolákkal való kapcsolat kialakítására nyitottak vagyunk. A város minden alapfokú oktatási intézményével törekedni kell az eredményes együttműködésre. A nagycsoportos óvodásoknak, illetőleg a szülőknek szóló hirdetéseiket, tájékoztatásokat közvetítjük a címzetteknek. Szakmai beszélgetések, egymás nevelési programjainak a megismerése is fontos feladatunk.

Látogatásokat teszünk az iskolák különböző óvodáknak szóló rendezvényein, így a sportnapokon, illetve különböző bemutatkozásokon.

A közművelődési intézmények / Művelődési Ház, Könyvtár, Mozi, Múzeum / gyermekeknek szóló rendezvényein rendszeresen részt veszünk, a középső, és nagycsoportos gyermekekkel rendszeresen látogatunk az előadásokra.

A pedagógiai szakszolgálatokkal / Nevelési Tanácsadó, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság / végzi a gyermekek iskolaérettségi vizsgálatát, gyermekek speciális fejlesztését, illetve segítik a nevelőket, a szülőket a speciális segítséget igénylő problémák megoldásában.

Az orvos, védőnő a törvényben előírtak szerint végzi a gyermekek szűrését, vizsgálatát, javaslatot ad szakorvosi vizsgálatra.

Kapcsolat a fenntartóval, Igazgatótanács:

A fenntartóval az eredményes együttműködés érdekében megfelelő munkakapcsolatot alakítunk ki.

Rendszeresen, a fenntartó által meghatározott időközönként tájékoztatjuk az intézmény működéséről.

A Magyarországi Református Egyház törvényei szerint a fenntartó irányításával működtetjük az intézményt.

Az igazgatótanács működéséről a fenntartó gondoskodik. Megalakulása után jóváhagyott ügyrend alapján működik.

Az igazgatótanács tagjai:

a./ hivatalból:

- A fenntartó testületének elnöksége,
- A fenntartó iskolaügyi szakértője,
- Intézmény vezetője, óvodavezető helyettes
- Az intézmény hitoktatója,
- Az intézmény gazdasági vezetője.

b./ választottként hat évre:

- A fenntartó által delegált tagok
- Nevelőtestület által delegált egy tag.

Az igazgatótanács elnöke a fenntartóval és az intézményvezetővel az igazgatótanács üléseinek időpontjáról és napirendjéről előzetesen egyeztet. Az igazgatótanács feladata a fenntartó érdekeinek érvényesítése, a fenntartói jogok és kötelességek szakszerű gyakorlása, az intézmény rendeltetésszerű működésének segítése. Az igazgatótanács gyakorolja a fenntartó által ráruházott jogokat.

8.AZ ÓVODA HAGYOMÁNYAI, ÜNNEPEI, MEGEMLÉKEZÉSEK

Az óvoda hagyományai, ünnepei, rendezvényei színesítik az óvodai életet, lehetőség szerint megismertetjük a gyermekeket, a hozzájuk közel álló, velük kapcsolatos népi hagyományokkal. A keresztyén óvodákban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmai a gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Az óvoda hagyományos ünnepei:

Megemlékezés a reformációról

A gyermekek az óvodapedagógus elbeszéléséből ismerik meg, hogy a gályarabok hitükért vállalták a nehéz munkát. Szemléletessé téve mutatjuk be a rendkívüli kitartásukat, hűségüket a Mennyei Atyához.

Advent időszak és a karácsony

A ünnepe készülődve a gyermekekkel együtt elkészítjük a négy gyertyás adventi koszorút, a csoportoknak és a gyülekezeti terembe is. A készülődések során a lelki felkészülésre is hangsúlyt fordítunk. Igyekszünk elcsendesülve, szívünket születés örömeire felkészíteni, bábozással, dramatizálással a történetet előadni. A karácsonykor a gyülekezettel, a szülőkkel, óvodai dolgozókkal együtt a templomban közös énekléssel, zenéléssel tesszük elmélyülté az ünnepet.

Virágvasárnap

Az óvodapedagógus elmondja a történetet, hogyan vonult be Jézus Jeruzsálembe, hogy Jézus királysága nem a gazdagságról, hanem az igazságról, békességről, szeretetről szól, Jézus életét adja értünk. Virágvasárnapra feldíszítjük az óvodánkat, a templomba is virágcsokrot helyezünk el.

Farsang

Farsang alkalmából jelmezekkel, fejdíszekkel, táncolással vidáman töltünk pár órát az óvodában

Március 15.

Saját készítésű kokárdákkal, zászlókkal látogatunk el a Hősök szobrához, ahol énekelve ünnepelünk.

Húsvét

Húsvétkor a feltámadás örömét érzékeltetjük a gyermekekkel, virágot viszünk a templomba, rajzokkal, kézimunkával díszítjük a gyülekezeti termet. Az óvodában a hagyományos nyuszi várás, tojásfestés díszítés, locsolkodás történik a csoportokban.

Pünkösöd

A mennybemenetel történetét mondjuk el a gyermekeknek.

Majális, sportnap

Hagyományosan vidám családi sportprogrammal tesszük élményszerűvé ezt a délutánt az óvoda udvarán és tornaszobájában. Ezen a rendezvényen a szülőkkel együtt játszhatnak, versenyezhetnek a gyermekek.

Gyermekhét

Gyermeknap előtti vagy utáni héten rendezzük meg a sokféle, változatos programokból álló rendezvényt. Az óvónők bábjátéka, vendégművészek előadása, családi sportdélután, bábozás, vendégség a programunk.

Anyák napja, évváró

A gyermeki szeretet, a hála kifejezése ez az ünnep. Gyermekek által készített ajándékokkal, alkalomhoz illő versekkel, énekekkel tesszük emlékeztetésé az ünnepet. Évváró ünnepségen feldíszítjük az óvodát, vendégséget rendezünk a búcsúzó nagycsoportosoknak.

Az ünnep jó hangulatú, a gyermekek számára érdekes, vonzó programokkal teli. A hétköznapoktól, a külsőségekből és a tartalomból egyaránt hagyományőrző módon eltérünk. Minden gyermek és felnőtt ünnepi ruhát visel, az óvoda helységeit is feldíszítjük.

Az ünnep programjait színesítjük az óvónők, a nagyobb csoportosok, illetve más vendégszereplők műsoraival. Ez lehet: bábozás, dramatizálás, hangszeres zene, tánc, gyermekmunkák kiállítása, játékos sportprogram.

Az ünnep előkészületei a csoportokban zajlanak, jellegétől függően az alkalomhoz illő mesék, versek, mondókák hallgatásával, tanulásával, ajándék készítésével, takarítással, díszítéssel. Az óvónő vonja be a szülőket is az előkészületekbe.

Az óvodában a nyitott napokon, de egyéb alkalmakkor is, ha arra szükség van, meglátogatják egymást a csoportok, ez jó lehetőség az együttjátszásra, ismerkedésre.

A szülőkkel az ünnepeken kívül is szervezünk közös programokat, ezek hozzájárulnak ahhoz, hogy kapcsolatuk személyesebb legyen. Ilyen alkalmak a kirándulások, színházlátogatások, sportnapok, templomi egyházi ünnepek.

9.AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI PROGRAMJA

Gyermekvédelmi programunk célja, hogy valamennyi, az intézmény körzetében lakó, és az intézményünkbe járó gyermek részére biztosítsuk a személyiségfejlődéshez szükséges valamennyi feltételt, a gyermeki jogok érvényesülését.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok:

Óvodavezető:

A gyermekvédelmi feladatok ellátásának szervezése, feladatok, felelősök meghatározása, a végrehajtás ellenőrzése.

Kapcsolattartás, együttműködés:

Családsegítővel, Gyermekjóléti Szolgálattal, védőnővel, gyermekorvossal,

Nevelési Tanácsadóval, Gyámüggyel, és más a gyermek ügyében eljáró hivatalos szervezettel, hatósággal.

Gyermekvédelmi felelős:

Évente nyilvántartásokat vezet, felméréseket készít:

- gyermeklétszám,
- veszélyeztetettek száma,
- hátrányos helyzetűek száma,
- nagycsaládosok száma,
- fogyatékos gyermekek száma,
- csonka családban nevelkedők száma, nevelő szülőknél nevelődők
- óvodába visszamaradt gyermekek száma

Folyamatosan figyelemmel kíséri a veszélyeztetett gyermekek sorsának alakulását, ennek érdekében rendszeres időközökben /félévente / konzultál a csoport óvónőivel, és meghatározzák a további feladatokat. Erről jelentést készít a vezető óvónőnek.

Rendszeresen együttműködik a gyermekvédelem helyi szervezeteivel /Gyermekjóléti Szolgálat, orvos, védőnő, Családsegítő, Nevelési Tanácsadó, Gyámügy/.

Folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos ügyekben. Együttműködnek a problémák megoldásában hatáskörük szerint.

A veszélyeztetettség okait vizsgáló szempontok kialakítása:

- erkölestelen környezet,
- anyagi okok, rossz lakáshelyzet,
- nevelési hiányosságok.

Közös családlátogatások a csoport óvónőivel, kapcsolat a családdal.

A csoportban közvetlen a gyermekkel, családdal kapcsolatban lévő óvodapedagógus feladatai:

- a gyermek környezetének megismerése az óvodába érkezés előtt,
- a gyermek személyiségfejlődésének figyelemmel kísérése, a negatív változások okának megkeresése,
- a pedagógiai módszerekkel nem megoldható problémák jelzése a gyermekvédelmi felelősnek, óvodavezetőnek,
- fogadóórán a szülők tájékoztatása a negatív változásokról, együttes problémamegoldásra törekvés,
- a szülők nevelési nehézségeinek tapintatos segítése.

Fel kell figyelni a gyermek személyiségében a következő negatív változásokra:

- túlzottan érzékeny, szorongó, visszahúzódó, félénk,
- agresszív, féktelen, figyelmetlen, teljesítménye romlik,
- szellemi, fizikai képességei nem felelnek meg az életkorának,
- sokszor beteg, sovány, állandóan éhes, gondozatlan,
- tettegesség, verés nyomai mutatkoznak.

A csoportban dolgozó óvodapedagógus tanév elején jelzi a gyermekvédelmi felelősnek a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekeket. Az év során fokozottan figyelemmel kíséri a gyermekek fejlődését, életkörülményeit, ha súlyosbodik a helyzetük, jelzi a gyermekvédelmi felelősnek.

A gyermekvédelmi program keretében faliújságon tájékoztatjuk a szülőket a helyi gyermekvédelmi szervezetek működéséről.

A Gyermejjóléti Szolgálat és a Családsegítő tevékenységéről, a segítségkérés, a szolgáltatás tartalmáról. Az intézményünkben a gyermekvédelmi felelős nevről, feladatáról.

Kapcsolattartás módja a gyermekvédelmi szervezetekkel:

Tanév elején tájékoztatás: a veszélyeztetett gyermekek adatairól /óvoda és a gyermekvédelem részéről kölcsönösen/

- hátrányos helyzetű gyermekek adatairól
- védőnő tájékoztatása az új gyermekekről
- családsegítő tájékoztatása a körzetbe tartozó segítségre szoruló családok gyermekeiről

Tanév közben:

- rendszeres tájékoztatás a változásokról
- közös intézkedések
- rendkívüli, azonnali intézkedéseket igénylő helyzetek.

10. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A MARGARÉTA ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJÁNAK ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE:

2018 AUGUSZTUS 31.

A program nyilvánosságra hozatalának formája:

- A program rövid változatát, és teljes változatát a szülők megtekinthetik az intézményben a számukra olvasásra, vagy ismertetésre szánt dokumentumok között, az e célra kialakított helyen

Az óvodai nevelési program módosításának lehetőségei, indokai lehetnek:

- gyakorlati bevéálásának eredménytelensége,
- törvényi előírások a bővítésre, módosításra,
- intézményfenntartói változás

Programmódosítást javasolhat:

- az óvodavezető,
- a nevelőtestület,
- Tolnai Református Egyházmegye

A programmódosítás szándékának előterjesztését írásban kell megtenni az intézmény vezetőjének címezve.

MARGARÉTA REFORMÁTUS ÓVODA
 DOMBÓVÁR, BEZERÉDJ U. 2/A.
 Tel/fax: 06 74 466425
 e-mail: margaretarefovi@margaretarefovi.hu
 web: www.margaretarefovi.hu

NEVELŐTESTÜLETI HATÁROZAT

Határozatszám: 2018/4

Aláírással elfogadom és magamra nézve kötelezőnek ismerem el,
 a Margaréta Református Óvoda Pedagógiai Programját, az „Óvodai Nevelés Országos
 Alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 137/2018.
 (VII. 25.) Korm. rendelet. A módosítások 2018. szeptember 1-jén hatályba lépő” változásaival
 kiegészítve, további egy évre módosítva. A jelen program a módosításokkal hatályos 2019.
 augusztus 31-ig.

Indoklás: A Margaréta Református Óvoda Pedagógiai Programját a 2019. évben
 felülvizsgáljuk, a várható alapküldokumentumokat érintő változások miatt.

sorszám	név	aláírás
1	Bayerléné Pál Éva	Bayerléné Pál Éva
2	Biróné Bayer Adrienn	Biróné Bayer Adrienn
3	Boór Bernadett	Boór Bernadett
4	Csillag Judit	Csillag Judit
5	Schott Ágnes	Schott Ágnes
6	Szabó Dorottya	Szabó Dorottya
7	Tarjáni Klaudia	Tarjáni Klaudia
8	Venturini Anita	Venturini Anita
9	Vidóczyné Doszpod Mária	Vidóczyné Doszpod Mária

Kelt: Dombóvár, 2018. augusztus 30.